

שיחות חיזוק

שיחות מפי
הרב אורן נזרית שליט"א

פרשת

ויחי

שיחות חיזוק

פרשת
זיחי

שיחות מפי הרב אורן נזרית שליט"א

מתוך סדרת הספרים שיחות חיזוק (ה כרכים)
ניתן להשיג בטלפונים 0509013000, 0506491414
למעוניינים ניתן לקבל השיחה במייל toraoren@gmail.com

תוכן הענינים

ג	סגלת ימי השוכבי"ם	ג	נאלת מצרים מאהבה
ג	המשוץ לימי התשובה	ז	ואשפך את נפשי
ג	הזרעים בדמעה ברה יקצרו	ז	שובו בני שובבים
ד	מקור תקון שוכבי"ם	ז	גם כשאנו משקעים בטמאה - נגאל
ד	התשובה בימי השוכבי"ם מקבלת	יב	בפנימיות הלב אנו טובים
ד	מ"ב ערי מקלט כנגד ואהבת את ה' אלקיך	יב	משל לאהבת ה' מאהבת בנים
ה	נצול הזמן במקום תעניות	יג	הדבורים של ימי השוכבי"ם
ה	לא להתענות כשמביא בטול תורה	יג	הנהגת החפץ חיים בשיחה בינו לבין קונו
ו	הקפדה וכעס מפסידים הכל	יד	מי שתורתו אומנתו לא יתענה
ו	עקר התשובה - למוד התורה	יד	השונא הגדול לאדם
ו	אנס רחמנא פטריה	טז	קשי היצר הרע
ז	בניה על החטא מחמת שמחת התקרבות	טז	ישראל אומרים קדוש, קדוש, קדוש
ז	קחו עמכם דברים	טז	יכול פמוני - בניהותא
ז	עקר גאלת האדם על ידי תפלה	טז	התפלה והדוי חלק עקרי מהתשובה
ח	ימים המסגלים לאהבה	טז	קחו עמכם דברים של תורה
ט	השם מקבלנו בתשובה מאהבה	יז	הלמוד בציפיות - תקון שוכבי"ם
ט	התשובה של הדורות הקודמים	יז	התקשרות לצדיקים שלומד תורתם
י	משכני אחרך נרצה	יח	איך זוכים אל אהבת השם?
י	לחגך מתוך אהבה	יח	להאמין בקדשת התורה

ניתן להקדיש פרשיות לברכה והצלחה ולעילוי נשמת וכיו"ב
לפרטים ניתן ליצור קשר בטל: 0506491414, 0509013000

שיחות חיזוק

הַתְּעוֹרוֹרוֹת נִמְלָאָה לַיְמֵי הַשׁוֹבְבִים

שִׁיחַת חַזוּק לְשַׁבַּת פְּרִשַׁת וַיְחִי

הַמְּשִׁיב לַיְמֵי הַתְּשׁוּבָה

כָּבֵר כְּתָבוּ הַשֵּׁל"ה הַקְּדוֹשׁ, וְהַמְּגִיד הַקְּדוֹשׁ מְטַשְׁעֵנָּא בִּיל זי"ע וְעוֹד הַרְבֵּה צְדִיקִים זי"ע, שְׁעֲנִין הַשׁוֹבְבִים נִתְגַּלָּה רַק בְּדוֹרוֹת הָאַחֲרוֹנִים, (אֲמַנָּם מוֹכָא שְׁבַעַל תְּרוּמַת הַדִּשָּׁן הַתְּעֵנָה בְּשׁוֹבְבִים).

וְהַעֲנִין בְּזֶה, שְׁלִדוֹרוֹת שְׁעֵבְרוּ, הִיָּה דִי בַיְמֵי הַתְּשׁוּבָה, עֲשֶׂרְתַּי יְמֵי תְּשׁוּבָה, יוֹם הַכַּפּוּרִים וְהוֹשַׁעֲנָא רַבָּה, אֲשֶׁר שְׁעָה אַחַת וְרַגַע אֶחָד, הַסְּפִיקוּ לַתְּשׁוּבָה וְלַכַּפָּרָה, אֲבָל בְּדוֹרוֹת עֲקֻבְתָּא דְמַשִּׁיחָא צְרִיכִים לַיְמֵי תְּשׁוּבָה נוֹסְפִים.

מוֹכָא בְּסַפְרֵים הַקְּדוּשִׁים - 'שְׂאֲרִית יִשְׂרָאֵל', 'עֲטֻרַת יִשְׂרָאֵל', 'תּוֹלְדוֹת אֶהְרֹן', וְעוֹד צְדִיקִים זי"ע, שְׁיָמִים אֵלּוּ הֵם הַמְּשִׁיב לַעֲשֶׂרְתַּי יְמֵי תְּשׁוּבָה. וּבַעֲת נְעִילָה אוֹמְרִים הָאֲשַׁכְּנֻזִים: 'פֶּתַח לָנוּ שַׁעַר בְּעֵת נְעִילַת שַׁעַר', הַרְמֹז בְּזֶה לַיְמֵי הַשׁוֹבְבִים הַקְּדוּשִׁים הַמְּסַגְּלִים מְאֹד לַתְּשׁוּבָה, שְׁבָהֵם יֵשׁ בְּחִינָה חֲדָשָׁה שֶׁל 'הַפּוֹתַח שַׁעַר לְדוֹפְקֵי בַתְּשׁוּבָה'.

הַזּוֹרְעִים בְּדַמְעָה בְּרִנָּה יִקְצְרוּ

מוֹכָא בְּשֵׁם הַרְבֵּה הַקְּדוֹשׁ בַּעַל 'חֲדוּשֵׁי הַרִי"ם' זי"ע, אֲשֶׁר יְמֵי שְׁבַתוֹת הַחֲרָף, הֵם זְמַן חֲרִישָׁה וְעֲבוּדָה, וְאַחַר כֵּן מְגִיעִים יְמֵי הַקֵּץ שֶׁהֵם יְמֵי הַקְּצִירָה, וְכַמוֹכֵן שֶׁהֵן בְּחִינּוֹת שׁוֹנוֹת בְּעֲבוּדַת הַשֵּׁם, שְׁמָה שְׂאֵפְשֵׁר לְהַשִּׁיג בַּחֲרָף, לֹא נִתֵּן לְהַשִּׁיג בַּקֵּץ, וְהוּא זְמַן מִיחָד, וּכְדָאֵי לְנִצַּל יְמֵים אֵלּוּ לְעֲבוּדָה וְכֵן נוֹכַל, בְּעֲזַרַת הַשֵּׁם, לְקַצֵּר בַּקֵּץ אֶת הַפְּרוֹת.

בְּסִיעֵתָא דְשְׂמִיָּא, נִשְׁתַּדַּל לְהַתְּבוּנָן בְּכַמָּה עֲנִינֵי חַזוּק בְּעֲבוּדַת יְמֵי הַשׁוֹבְבִים הַקְּדוּשִׁים, אֲשֶׁר מְסַגְּלִים מְאֹד לַתְּשׁוּבָה מְאֵהָבָה, וְלַחַזוּק גְּדוֹל בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה (כְּמִבְּאָר בְּסֵפֶר שִׁיחֹת הַתְּחִינּוֹת תַּשְׁנ"ט, וְעוֹד).

סִגְלַת יְמֵי הַשׁוֹבְבִים

הִנֵּה הַיְמִים הַקְּדוּשִׁים הָאֵלּוּ שְׂיָדוּעִים כַּיְמֵי תְּשׁוּבָה מְסַגְּלִים מְאֹד, וְכַמוֹכָא בְּסֵפֶר 'דְּבָרִים שְׁבַקְדָּשָׁה' (סִימָן ד') וְהַעֲתֵק ב'חֶק לְיִשְׂרָאֵל': 'יְמֵי הַשׁוֹבְבִים וְעוֹ הַדָּרָם נֶאֱמָנוּ מְאֹד, וּמְרַבִּית הָעַם נִגְשִׁים אֶל הַשֵּׁם לְשׁוֹב עַל חַטָּאוֹת נְעוּרִים'.

יְדוּעָה סִגְלַת מ"ב יְמִים אֵלּוּ, הַמְּתַחֲלִים כָּבֵר מְשַׁבַּת פְּרִשַׁת וַיְחִי מַעַת קְרִיאַת הַפְּרִשָׁה בְּמִנְחָה, שְׁהַקְּרִיאָה מְעוֹרֶרֶת אֶת הַזְּמַן, כְּמוֹכָא בְּסַפְרֵים הַקְּדוּשִׁים, שְׁכַל הַעֲנִינִים שְׂאֲרָעוּ לְאַבּוּחֵינוּ, הַחַל מִקְּשֵׁי הַשְּׁעֵבּוֹד, שְׁהִיוּ מְשַׁקְעִים בְּמ"ט שְׁעָרֵי טְמֵאָה, וְכַמוֹ שְׂאֲמָרוּ, שְׁבַעַת קְרִיעַת יַם סוּף, אֲמָרוּ הַמְּלָאכִים: 'הִלְלוּ עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה וְהִלְלוּ עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה'. עַד הַגִּיעִים לְהַר סִינִי, שְׂאָז נֶאֱמַר עֲלֵיהֶם (תְּהִלִּים פב, ו): "אֲנִי אֲמַרְתִּי אֱלֹקִים אַתֶּם וּבִנֵּי עֲלִיּוֹן כְּלַכֶּם", וְנִבְקָעוּ כָּל הַשְּׁבַעַת רְקִיעִים, וְרָאוּ שְׁכַל יְהוּדֵי יִכּוֹל לְהַתְּקַרֵּב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

מְבֹאָר בְּסַפְרֵים הַקְּדוּשִׁים שְׁבִימִים הִלְלוּ יְכוֹל כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל לְחַזֵּר לְמוֹטָב, וְיָמֵי שְׁזוּכָה לְהַכְשִׁיר אֶת עַצְמוֹ כְּרְאוּי, יְכוֹל לְקַבֵּל בְּהֵם חַזוּק גְּדוֹל לְכָל יְמוֹת הַשָּׁנָה.

פְּרֻשֵׁת וַיְחִי

הַקְדוּשׁ (פְּרֻשֵׁת וַיְחִי), אֲבָל בְּיָמֵי הַלְלוֹ אֶפְשָׁר לְתַקֵּן הַכֹּל, בְּכַמָּה מִיָּנִי אֶפְנִים, בַּפְּרָט בְּדוֹרֵנוּ, וְצָרִיף לְנַצֵּל זֹאת.

הַתְּשׁוּבָה בְּיָמֵי הַשׁוֹבְבִים מְקַבֵּלַת

מוֹבָא בַּסְּפָר הַקְדוּשׁ 'מַגִּיד מִשְׁרִים' (פְּרֻשֵׁת בְּשֵׁלַח), שְׁאָמַר לוֹ הַמַּגִּיד לְמָרְן הַבַּיִת יוֹסֵף זִי"ע, בְּעֵנְיָן תְּשׁוּבָה שְׁעָשָׂה: דַּע לָךְ, שְׂאֵם הֵייתָ עוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה זֹאת בְּזִמְנָא אַחַר לֹא הֵייתָ מְקַבֵּלַת, אֲבָל בְּגִלְל שְׁהֵייתָ בְּיָמֵי הַשׁוֹבְבִים הָאֵלּוּ הִיא מְקַבֵּלַת.

נִמְצָא, שְׁלֵימִים הַלְלוּ יֵשׁ כַּח עֲצוּם, שְׁהַתְּשׁוּבָה מִתְקַבֵּלַת בְּהֵם בְּכֹל אֶפְן שְׁתִּהְיֶה, כִּי אֵלּוּ יָמִים שֶׁל סִיעָתָא דְשְׂמַיָּא וְאֶשְׁרֵי הַזּוֹכָה לְנַצֵּלָם.

מ״ב עָרֵי מְקַלְט בְּנִגְד וְאֶהְבֵּת אֶת ה' אֶלְקֵיךְ

גָּלוּ צְדִיקִים זִי"ע, שְׂמ״ב הַיָּמִים הֵם בְּנִגְד מ״ב עָרֵי הַמְקַלְט הַמְרַמְזוֹת עַל הַהַמְלָטוֹת מְצַרֵת הַחֲטָא, כִּי הֵלֹא אֶסוּר לְגוֹלָה לְצֵאת חוּץ מִעָרֵי מְקַלְט אֶפְלוּ פְּסִיעָה קִלְהָ. כִּף אָדָם צָרִיף לְהִיּוֹת נְתוּן בְּתוֹךְ הַמ״ב יָמִים הַלְלוּ שְׁהֵם בְּבַחֲיִנַת עָרֵי מְקַלְט.

מוֹבָא, שְׂמ״ב יָמֵי הַשׁוֹבְבִים הֵם בְּנִגְד מ״ב הַתְּבוֹת שְׁבַפְרֻשֵׁת וְאֶהְבֵּת. וְהוּא יְסוּד גְּדוֹל מְאֹד, כִּי מְצוֹת אֶהְבֵּת ה' הִיא מְצוּהַ תְּמִידִית, מִיְסוּדֵי הַתּוֹרָה - לְאַהֲבָ אֶת הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, בְּכֹל לֵב וּבְכֹל נֶפֶשׁ, וְיָמִים אֵלּוּ מְסַגְלִים בְּיֹתֵר לְקַבֵּל כַּח לְהַתְקַרֵּב אֵלָיו.

מוֹבָא בְּתַקוּנֵי זֵהַר הַקְדוּשׁ (דָּף כה ע"ב): וְאוֹרֵיָתָא בְּלֹא דְחִילוּ וְרַחֲמֵי לֹא פְּרַחַת לְעֵלְא' [תּוֹרָה בְּלֵי יְרָאָה וְאֶהְבֵּת אֵינָה עוֹלָה לְמַעְלָה]. וְכֵן כְּתִב בַּסְּפָר 'חֲרָדִים', שְׁכַשְׂאָדָם

מְקוֹר תַּקוּן שׁוֹבְבִים

כְּתִב רַבְּנּוּ חַיִּים וַיְטַאֵל זִי"ע, בְּשַׁעַר רוּחַ הַקְדוּשׁ לְהַאֲרִיז"ל (דָּף יז ע"ב) וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: 'עֵנְיָן הַשׁוֹבְבִים הַנּוֹדְעִים, רְצוּנֵי לוֹמַר, שְׂיֵשׁ מְנַהֵג קְדוּם בְּכֹל יִשְׂרָאֵל לְהַתְעַנּוֹת אַרְבַּעִים יוֹם רְצוּפִים, שְׂיֵשׁ מִן יוֹם רֵאשׁוֹן שֶׁל פְּרֻשֵׁת שְׁמוֹת עַד פְּרֻשֵׁת תְּרוּמָה וּקְצַת מִן תְּצוּהַ, וְנִתְּנּוּ סִמָּן בְּהֵם - שׁוֹבוּ בְּנִים שׁוֹבְבִים, רֵאשֵׁי תְבוֹת שְׁמוֹת, וְאַרְא, ב'א, ב'שֵׁלַח, י'תָרוּ, מ'שְׁפָטִים.

וְהִנֵּה עָקַר הַתְּעַנּוּת בְּהֵם בְּאַרְבַּעִים יָמִים אֵלּוּ, לֹא נִתְּקַנוּ אֶלְא עַל עוֹן הַקְרִי. וְיָמִים אֵלּוּ מְסַגְלִים לְהַתְעַנּוֹת בְּהֵם עַל הַקְרִי יוֹתֵר מִכֹּל יָמֵי הַשָּׁנָה.

וְטַעַם הַדְּבָר יִתְבָּאֵר לָךְ מִמָּה שְׁבַאֲרֵנוּ בְּעֵנְיָן גְּלוּת מְצָרִים, בְּחֻמְר וּבְלִבְנִים, מָה עֵנְיָנוּ. וְשֵׁם נִתְבָּאֵר, כִּי אוֹתָם שְׁנִשְׁתַּעְבְּדוּ בְּגְלוּת מְצָרִים, הָיוּ מְאוֹתָם הַנִּיּוֹצוֹת שֶׁל הַנְּשָׁמוֹת שְׂיֵצְאוּ מֵאָדָם הָרֵאשׁוֹן בְּאוֹתָם ק"ל שָׁנָה שְׁפָרַשׁ מֵאִשְׁתּוֹ, וְהָיָה מוֹלִיד שְׂדִים וְרוּחִין עַל יְדֵי טְפוֹת קְרִי, וְכֹל אֵלּוּ נִתְּקַנוּ בְּגְלוּת מְצָרִים הַהוּא.

וְלִכֵּן בְּזִמְנָא הַפְּרֻשִׁיּוֹת הָאֵלּוּ יֵשׁ סְגֻלָּה לְקַבֵּל תְּשׁוּבַת הָאָדָם הַמְתַּעַנֶּה בְּהֵם עַל עוֹן הַקְרִי. וְלִכֵּן הֵם מִתְחִילִים מִן פְּרֻשֵׁת שְׁמוֹת, מִפְּנֵי שְׂאֵז בְּפְרֻשָׁה הַהִיא הָיָה סְפוּר הַתְּחִלַּת הַשְּׁעָבוּד, וּמִסְתַּיָּמִים בְּפְרֻשֵׁת מְשַׁפְּטִים, לְטַעַם שְׁנִתְבָּאֵר שֵׁם גַּם כֵּן, בְּעֵנְיָן סְמִיכוֹת "כִּי תִקְנֶה עֶבֶד עֲבָרִי" (שְׁמוֹת כא, ב) אֶל מִתֵּן תּוֹרָה. כִּי אִזּוּ נִגְמְרוּ אוֹתָם הַנִּיּוֹצוֹת לְהַתְקִין בְּעֵנְיָן כִּי תִקְנֶה עֶבֶד עֲבָרִי; עַד כֵּאֵן לְשׁוֹנוֹ הַקְדוּשׁ.

וּמוֹבָא מִרַבְּנּוּ הָאֲר״י ז"ל, שְׂאֵף שְׁתַּקוּן וְתְּשׁוּבָה שֶׁל חֲטָאוֹת נְעוּרִים עַל פְּגָם זְרַע לְבַטְלָה קִשָּׁה מְאֹד בְּסִתְּם, כְּמוֹבָא בְּזֵהַר

פְּרָשׁוֹת וַיְחִי

תַּעֲנִית זֹו עוֹד לִפְנֵי הַגִּיעוֹ לְמַצּוֹת! אֲנַחְנוּ
לֹא מְסַגְּלִים, זֶה לֹא שִׁיךְ בְּכָל־ל...]

וּבְהַמְשֵׁךְ שָׁם כּוֹתֵב: וְנִמְצָא בְּסִפְרֵים
תְּקוּנִים קְלִים לְתַשׁוּשֵׁי כַח מֵאֵד, שְׂאִינִם
יְכוּלִים לְהַתְעַנּוֹת הַפְּסָקוֹת, יִתְעַנּוּ בְּדֶרֶךְ זֶה:
דְּהִינּוּ לְהַפְסִיק מִבְּעוֹד יוֹם, יוֹם רֵאשׁוֹן שְׁעָה
אַחַת קֶדֶם שְׁקִיעַת הַחֲמָה. וַיִּתְעַנֶּה עַד לַיִל
שְׁלִישִׁי מִשָּׁךְ שְׁעָה אַחַת אַחַר צֵאת
הַכּוֹכָבִים; וְכֵן יִפְסִיק שְׁעָה אַחַת קֶדֶם
שְׁקִיעַת הַחֲמָה שֶׁל יוֹם רְבִיעִי, וַיִּתְעַנֶּה עַד
שְׁעָה אַחַת תּוֹךְ לַיִל שְׁשִׁי - עוֹלָה לוֹ כְּאֵלוֹ
הַתְעַנֶּה שְׁשֵׁת הַיָּמִים. עַד כָּאן.

וְהִנֵּה אֶצְלָם הֵיְתָה תַּעֲנִית שֶׁל שְׁנֵי
וַחֲמִישֵׁי, אוֹ תַּעֲנִית לַיְלָה וְיוֹם כַּיּוֹם הַכְּפוּרִים
- דְּבָר פְּשוּט, הַשִּׁיךְ לְתַשׁוּשֵׁי כַח מֵאֵד,
וְאֵלוֹ כַּיּוֹם, גַּם לְזֶה אֵינְנוּ מְסַגְּלִים, וְאַף
אַחַר תַּעֲנִית יוֹם אֶחָד אֲנוּ מְרַגְּשִׁים חֲלָשָׁה
נּוֹרָאָה.

לֹא לְהַתְעַנּוֹת כְּשֶׁמִּבִּיא בְּטוֹל תּוֹרָה

לְכֵן פָּסְקוּ הַפּוֹסְקִים, (מוֹבָא גַם בְּשׁוֹ"ת יְבִיעֵי
אִמְר', וּבְכַמָּה מְקוֹמוֹת), שְׁפִיּוֹם, וּבְכַרְט אִם זֶה
גּוֹרֵם לְכַטּוֹל תּוֹרָה, אֵין כְּדַאי לְהַתְעַנּוֹת,
וְצָרִיךְ לְהִזָּהֵר שְׁלֹא לַעֲשׂוֹת דְּבָרִים שְׁיִבִיאוּהוּ
לְיַדִּי בְטוֹל תּוֹרָה, חֵס וְשְׁלוֹם.

בִּירוּשָׁלַיִם שְׁלִפְנֵי מֵאָה וַחֲמִשִּׁים שָׁנָה
הָיָה גְּאוֹן-עוֹלָם מֵיְחַד הַגְּאוֹן הַקְּדוֹשׁ רַבִּי
נַחוּם מְשֹׁאֲדִיק זִי"ע. בְּאוֹתָהּ תְּקוּפָה נִהְגוּ
לְהִרְבּוֹת בְּצוּמוֹת וּבְסִגּוּפִים, וְגַם ר' נַחוּם
הָיָה צָם יָמִים רְצוּפִים. בְּאַחַת מִסְדְּרוֹת
הַצּוּמוֹת שְׁלוֹ, יָשַׁב ר' נַחוּם וְלָמַד; וְהִנֵּה
מִסְפַּר דִּקּוֹת לִפְנֵי הַשְּׁקִיעָה, בְּקֶשׁ מִבְּנוֹ
שְׁיִגִישׁ לוֹ כּוֹס תֵּה [הָיוּ נוֹהֲגִים לְהַתְנַחֵם
מֵרֵאשׁ, שְׂאֵם יְרָצוּ, יוֹכְלוּ לְכַטֵּל אֶת
הַתַּעֲנִית], הַבֵּן הַבֵּין שְׂאָבִיו חֵשׁ בְּרַע, וּמֵהָר
לְהִגִּישׁ לוֹ כּוֹס תֵּה. וְהִנֵּה שְׁתֵּה ר' נַחוּם

מְקִים מַצּוּהָ, עָלָיו לְקַיְמָה בְּדַחִילוֹ וּרְחִימוֹ,
וּבְדַבְּקוֹת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ.

וְהֵן כְּנִגְדֵי שֵׁם מ"ב שֶׁל אֲנָא בְּכַח וְכוּ'
- הַבְּקָשׁוֹת הַמֵּיְחָדוֹת שְׂאֲנוּ מִבְּקָשִׁים
מֵהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּבְפִסְקָא הַשְּׁשִׁית כְּנִגְדֵי
יוֹם הַשְּׁשִׁי בְּחִינַת יוֹסֵף, אֲנוּ מִבְּקָשִׁים:
"יַחֲיֵד גְּאָה לְעַמֶּךָ פְּנֵה זוֹכְרֵי קִדְשְׁתָּךְ",
הֵינּוּ שְׂאֲנוּ זוֹכְרִים מִקְּדֻשַׁת הַבְּרִית, וְחִפְצִים
לְתַקְנָהּ.

נְצוּל הַזְּמַן בְּמִקּוֹם תַּעֲנִיּוֹת

מ"ב הַיָּמִים וּמ"ב הַלַּיְלוֹת עוֹלִים פ"ד,
וּרְבִנּוּ הָאֲר"י גָּלָה, שְׁעַל עוֹן פְּגָם הַבְּרִית
צָרִיךְ לְהַתְעַנּוֹת פ"ד תַּעֲנִיּוֹת. וּכְבָר הָאֲרִיכּוֹ
בְּזֶה רְבוּתֵינוּ אֵיךְ אֶפְשֶׁר לְזַכּוֹת לְתַקּוּן
[וְרֵאָה בְּזֶה בְּשִׂיחָה לְפָרְשַׁת שְׁמוֹת], אֵיךְ
נִזְכָּר אֶת הַתַּקּוּן הַפְּשוּט, שֶׁהוּא עַל יַדִּי
שְׁנִמְלֵא כְּרֵאוֹי אֶת הַיָּמִים וְהַלַּיְלוֹת הַלְלוּ.

בְּכָל דּוֹר גָּלוּ הַצְּדִיקִים אֵיךְ לְתַקֵּן חֲטָאֵי
הַדּוֹר, וּבְאַמַּת בְּדוֹרוֹת שְׁלִפְנֵינוּ, שְׁהָיוּ
אֲנָשִׁים גְּדוֹלִים וְחַזְקִים בְּגוּף וּבְנַפְשׁ, יָכְלוּ
לְקַיֵּם אֶת הַתַּעֲנִית בְּפִשְׁטוּת וּבְפִעֵל, לְשַׁבֵּר
אֶת הַגּוּף, כְּמוֹ שְׁעַבּוֹד מְצֻרִים שְׁשִׁבֵּר אֶת
הַגּוּף.

וּבְסִפְרֵי הַקְּדוֹשׁ 'יְסוּד וְשִׁרְשׁ הַעֲבוּדָה'
כּוֹתֵב דְּבָרִים מְבַהִילִים (וְהוּא חֵי בְּדוֹר דִּי קְרוּב
אֵלֵינוּ), וְזוֹ לְשׁוֹנוֹ (שְׁעַר יב, בְּפָרָק ב): 'נִמְצָא
בְּכַתְבֵי הָאֲרִיז"ל, שְׁמִי שְׁמֵתְעַנֶּה מִשְׁבַּת
לְשְׁבַת, מִתַּקֵּן בְּזֶה אֶת כָּל הָעוֹלָמוֹת
הָעֲלִיוֹנִים וְהַקְּדוֹשִׁים, וּמְסַלֵּק מֵעָלָיו אֶת כָּל
כַּחוֹת הַדִּין, וְזוֹכֵה בְּמַדַּת צְדִיק וְרֵאוֹי
שֶׁתְּשַׁרְהָ עָלָיו שְׁכִינָה'.

[אֵיךְ בְּדוֹרֵנוּ, הָיוּ כְּאֵלוֹ שְׁהָיוּ מְסַגְּלִים
לְכַךְ, הַבְּבֵא סֵאלֵי זִי"ע הָיָה רְגִיל לְהַתְעַנּוֹת

פְּרָשׁוֹת וַיְחִי

שְׁמֻצְלַת מִן יְסוּרִים קָשִׁים כְּמִיתָה - זוּ הַתּוֹרָה.

מוֹבָא בְּהַקְדַּמַּת סֵפֶר 'אַגְלֵי טַל' (מִהַגְאוֹן הַקְדוּשׁ רַבִּי אַבְרָהָם מִסּוּכְטָשׁוּב זי"ע בַּעַל שׁו"ת אַבְנֵי גִזְר) וְזוֹ לְשׁוֹנוֹ: 'תִּקּוֹן הַבְּרִית תְּלוּי בִּיּוֹתֵר בְּלַמּוּד הַתּוֹרָה, וּבִיּוֹתֵר בְּלַמּוּד הַתּוֹרָה בְּעִיּוֹן, עַל פִּי מָה שֶׁשָּׁמַעְתִּי מֵאַדְוִינּוּ, מוֹרְנוּ וּרְבִינוּ, זְכַר צַדִּיק לְבָרְכָה (הוּא חוֹתְנוּ הַרְבַּ הַקְדוּשׁ מִקְאָצַק זי"ע) בְּפִירוּשׁ דְּבָרֵי הַזֶּהֱרַר הַקְדוּשׁ, שֶׁעַל חֲטָא שְׁכַבְתָּ זֶרַע לְבִטְלָה אֵינוֹ מוֹעִיל תְּשׁוּבָה, מִשׁוּם דִּתְשׁוּבָה הוּא מִלֵּב, כְּדָכְתִּיב (יִשְׁעִיָּה ו, י): "וּלְכַבּוּ יָבִין וְשָׁב" וְגו'. וּפְגָם שְׁבֻזָּרַע הוּא בַּמַּח, וְהָרִי הַקֶּלְקוּל לְמַעְלָה מִמְּקוֹם הַתִּקּוֹן. וְכֵן מְצֵאתִי בְּסֵפֶר 'זֶרַע קֹדֶשׁ'. וְעַל כֵּן עִיּוֹן הַלֶּכֶה שֶׁהוּא בַּמַּח, וְכָל שְׂכָן מִי שֶׁמְחַדֵּשׁ חַדוּשִׁים, הָרִי הַתִּקּוֹן גַּם כֵּן בַּמַּח. וּבַזֶּהֱרַר הַקְדוּשׁ (ח"ג קִנְג ע"א) דְּבִגְלוּתָא בְּתַרְאָה אֲתַקִּים בְּהוּ "וַיִּמְרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בַּעֲבֹדָה קָשָׁה" (שְׁמוֹת א, יד) - זוֹ קִשְׁיָא, "בְּחִמְרָ" - דָּא קַל וְחִמְרָ, "וּבִלְבָנִים" - דָּא לְבוּן הַלֶּכֶה, "וּבְכָל עֲבֹדָה בְּשֻׁדָה" - דָּא בְּרִייתָא, "אֶת כָּל עֲבֹדָתָם אֲשֶׁר עָבְדוּ בָהֶם בְּפִרְדָּ" - דָּא תִּיקוּ. הָרִי דְכִמּוֹ שֶׁהִיָּה הַתִּקּוֹן בְּמִצְרַיִם מִפְּגָם הוֹצֵאתָ שְׁכַבְתָּ זֶרַע לְבִטְלָה, כְּפִדּוּעַ עַל יְדֵי שֶׁעָבֹד וְעָבֹדָה גּוֹפְנִית. כְּמוֹ כֵּן נַעֲשֶׂה הַתִּקּוֹן עַל יְדֵי יְגִיעָה וְעִיּוֹן בְּלַמּוּד הַתּוֹרָה, וְהַטַּעַם כְּנ"ל - מִפְּנֵי שֶׁהַתִּקּוֹן הוּא בְּמַחְשָׁבָה. עַד כָּאֵן לְשׁוֹן קֹדֶשׁוֹ שֶׁל הַרְבַּ הַקְדוּשׁ מִסּוּכְטָשׁוּב, הַסּוֹבֵר, שֶׁעַקֵּר הַתִּקּוֹן הוּא עַל יְדֵי לַמּוּד הַתּוֹרָה בִּיגִיעָה.

אַנְס רַחֲמָנָא פְּטָרִיהַ

הַגַּם שֵׁישׁ פּוֹסְקִים בְּזַמְנֵנוּ, וְכֵן דַּעַת הַגְּאוֹן הַרְבַּ יַעֲקֹב הַלֵּל שְׁלִיט"א, הַכּוֹתֵב, שֶׁאֵין לָנוּ מְנוּס מִלְּקִיָּם דְּבָרֵי רַבִּינוּ הָאֲר"י כְּפִשׁוּטִים, שֶׁיִּדְעַע שְׂרָשׁ תִּקּוֹן הַפְּגָם בְּעוֹלָמוֹת הַעֲלִיּוֹנִים, וְאִם הוּא גֵלָה שֶׁרַק הַתַּעֲנִית

וְהַמְשִׁיךְ לְלַמֵּד, הַתְּפִלָּא הַבֵּן וְשָׂאל אֶת אָבִיו, מִדּוּעַ הִפְסִיק אֶת הַתַּעֲנִית זְמַן קָצֵר לְפָנֵי סִיּוּמָה, וְלֹא הִתְאַמֵּץ מְעַט לְסִיּוּמָה עַד תְּמָה? עָנָה לוֹ כֵּן: הֵייתִי בְּאִמְצַע לַמּוּד 'תּוֹסְפוֹת', וְהַרְגַּשְׁתִּי שְׂאִינִי יְכוּל לְלַמֵּד וּלְעֵין הַיֵּטֵב בְּשֵׁל הַצּוּם. לְלַמֵּד רַבֵּעַ שְׁעָה בְּעִיּוֹן רַב יוֹתֵר - חֲשׁוֹב בְּעִינֵי יוֹתֵר מִכָּל הַתַּעֲנִיּוֹת! (הַתּוֹרָה הַמְשַׁמַּחַת עַמ' 62-63).

הַקְּפָדָה וְכַעַס מִמְּסִידִים הַבַּל

בְּדוֹרוֹת שֶׁעָבְרוּ הָיוּ מְסֻגְלִים לְהַתְּעַנּוֹת וְגַם לְלַמֵּד, וְלַעֲשׂוֹת אֶת כָּל מָה שֶׁצָּרִיךְ לַעֲשׂוֹת, אֲךָ כִּיּוֹם בְּחֻלְשַׁת הַדּוֹרוֹת, זֶה לֹא יִתְכַּן. גַּם יְכוּל בְּקִלּוֹת לְבֹא לְיַדֵּי הַקְּפָדָה וְכַעַס, וְהָרִי אָמְרוּ חַז"ל (קְדוּשֵׁין מ' ע"ב): 'רַגְזוֹן לֹא עָלְתָה בְּיָדוֹ אֲלֵא רַגְזוֹנוֹתָא', וּמִמִּילָא לֹא הִשִּׁיג פְּלוּם בְּתַעֲנִיתוֹ, אִם כָּא עַל יְדֵי לְיַדֵּי כַּעַס, חַס וְשָׁלוֹם, וְכָל תּוֹסְפֹת הַקְּדֻשָּׁה שֶׁבִקַּשׁ לְהַשִּׁיג מֵאַבְד בְּכַעַסוֹ, שְׂאֵז יֵשׁ הַסְּתַלְקוֹת הַנְּשָׁמָה לְגַמְרֵי.

עַקֵּר הַתְּשׁוּבָה - לַמּוּד הַתּוֹרָה

בְּדוֹרֵנוּ הַעַקֵּר לְהַתְּחַזֵּק יוֹתֵר בַּתּוֹרָה וּבַתְּפִלָּה, שֶׁהוּא כְּגֵדֵר תַּעֲנִית. וְכַתֵּב הַגֵּר"א זי"ע בְּכַתֵּר רֵאשׁ (סִימָן קלג): 'תְּשׁוּבָה לְנִכְשֵׁל בְּעוֹן קָרִי כְּמַעַט בְּכַשְׁע רַחֲמָנָא לִיְצִלָן, כְּשֶׁעוֹסֵק בַּתּוֹרָה - אֵין צָרִיךְ לְדַאֵג כָּלֵל, וּבְזֶה שָׂאל מְרַבּוֹ הַגֵּר"א ז"ל, וְהָרָאָה לוֹ מֵאַמֵּר בַּתִּקּוּנִים וּבְכַסְפֵּי מוֹסֵר מַחְמִירִים מֵאֵד בְּעִנְיָן הַזֶּה, שֶׁצָּרִיךְ לְסַבֵּל יְסוּרִים קָשִׁים וּמְרוּרִים כְּמִיתָה וְאֵין תִּקְנָה כִּי אִם בְּמִיתָה מִמָּשׁ, שֶׁנֶּאֱמַר (וַיִּקְרָא יד, מב): "וְעַפֵּר אַחַר יָקַח", אֲבָל בְּסוּף הַמֵּאֲמָר בַּתִּקּוּנֵי זֶהֱרַ, נִמְצָא הַדְּבָר טוֹב לְמַבִּין, שֶׁכַּתֵּב, אֲבָל אוֹרִיתָא אֲרַךְ יָמִים בִּימִינָה (מְשַׁלֵּי ג, טז), פְּרוּשׁ, שְׁמֻצְלַת מִן הַמִּיתָה, וּבְשִׁמְאָלָה עֲשֶׂר וְכַבּוּד,

פְּרָשׁוֹת וַיְחִי

ועל זה יש להתמַרְמֵר ולבְּכֹת, וכאֲשֶׁר בָּאָה תְּשׁוּבָתוֹ מִתּוֹךְ אָמֶת, אֲזִי הַבְּכִיָּה בָּאָה מִשְׂמִיחָה, שְׂמֵרֵב שְׂמִיחָתוֹ בְּהֵשֵׁם יְתָבְרָךְ, הוּא מִתְחַרֵּט מְאֹד עַל שְׂמֵרֵד נִגְדוֹ בְּיָמַי הָרִאשׁוֹנִים, וּמִתְעוֹרֵר לוֹ בְּכִיָּה מִחֲמַת רֵב הַשְׂמִיחָה, וְזֶה עָקֵר מְעַלֵּת הַבְּכִיָּה, שֶׁתְּהִיָּה מִחֲמַת שְׂמִיחָה, וְזֶה בְּכִיָּה הוּא רִאשֵׁי תְבוֹת בְּשִׂמְךָ יְיָ גִילּוֹן כָּל הַיּוֹם (תְּהִלִּים פט) שְׂעָקֵר הַבְּכִיָּה שֶׁתְּהִיָּה מִחֲמַת שְׂמִיחָה בְּשֵׁמוֹ יְתָבְרָךְ (לְקוּשֵׁי מוֹתֵרֵן ח"א סִימָן קעח). וְאִזּוֹ הוּא יָכוֹל לְתַקֵּן אֶת כָּל הָעֲנִינִים הַקְּשִׁים עַל יְדֵי תְּשׁוּבָה מֵאַהֲבָה וְשְׂמִיחָה וְהַשְׂתַּוְקָקוֹת לְקִרְבַּת אֱלֹקִים.

קַחוּ עִמָּכֶם דְּבָרִים

מוֹבָא בְּמִדְרָשׁ (שְׁמוֹת רַבָּה לַח, ד) עַל הַפְּתוּב (הוֹשֵׁעַ יד, ג): "קַחוּ עִמָּכֶם דְּבָרִים וְשׁוּבוּ אֵל ה'"; הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְחַנֵּן אֲלֵינוּ: "שׁוּבוּ אֵלַי וְאֲשׁוּבָה אֲלֵיכֶם" - עִם יִשְׂרָאֵל אוֹמֵר: "כֵּן, אֲנַחְנוּ רוֹצִים, אֲבָל אֲנַחְנוּ לֹא יוֹדְעִים אֵיךְ לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה, אֵינְנוּ יְכוּלִים לְהַקְרִיב קִרְבָּנוֹת" וכו'... וּמְשִׁיבֵנו ה' עַל יְדֵי הַנְּבִיא: 'קַחוּ עִמָּכֶם דְּבָרִים וְשׁוּבוּ אֵל ה', אֵינִי מִבְּקֵשׁ מִכֶּם אֶלָּא דְּבָרִים, רַק בְּכוּ וְהַתְּפַלְלוּ לְפָנַי בְּדַבּוּרִים.

וּבְעִבּוּדַת הַתְּפִלָּה עֲלֵינוּ לְהַרְבּוֹת בְּדַבּוּרֵי אַהֲבָה לְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כִּינּוֹן שְׂיָמִים הִלְלוּ שֵׁהֶם כְּנִגְדַּת מ"ב תְּבוֹת שְׁבַפְרִישַׁת 'וְאַהֲבָת', לְכֵן אָדָם יָכוֹל לְהִיּוֹת אִזּוֹ מְסַבֵּב וּמְקַיֵּם בְּאַהֲבַת הַשֵּׁם יְתָבְרָךְ.

עָקֵר גְּאֵלַת הָאָדָם עַל יְדֵי תְּפִלָּה

כְּתִיב (מִיכָה ז, טו): "כִּימִי צִאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲרָאֵנוּ נִפְלְאוֹת". וּכְמוֹ שְׁבַגְאֵלַת מִצְרַיִם שֶׁהִיָּתָה בְּתְּפִלָּה וּזְעָקָה, כְּדַכְתִּיב (דְּבָרִים כו, ז) "וַיִּנְצַעֵק אֵל ה' אֱלֹהֵי אֲבֹתֵינוּ

מִסְגָּלַת, אֵין פְּתוּרֵן אַחֵר, וְאִם אָנוּ אֲנוּסִים - אֲנִס רַחֲמָנָא פְּטָרִיה, וְעַל כֵּן לְפַחֹת יַעֲשֶׂה מָה שְׂאֵפְשֶׁר - שְׂיִפְדֶּה הַתְּעַנִּית בְּמִמּוֹן כְּמוֹבָא בְּפוֹסְקִים.

אֲבָל הַמְרָגִישׁ שֶׁהַתְּעַנִּית תְּבִיאָנוּ לְכַטוּל תּוֹרָה וּלְכַעַס, וְאַפְלוּ שְׂמִיחָה מֵהֶם, הָרִי שְׂיִצָּא שְׂכָרוֹ בְּהַפְסָדוֹ, וְעַל לוֹמְדֵי הַתּוֹרָה בְּמִיחָד לְדַעַת זֹאת, כִּי לְפַעַמִּים הַיִּצָּר הָרַע מְנִיעַ אֶת הָאָדָם לְחַפֵּשׂ מִצְוֹת נִפְלְאוֹת כְּתְּעַנִּית וְכִדּוּמָה, וּבְכַךְ מְרַחֲקוֹ מֵהַשֵּׁם יְתָבְרָךְ וְתוֹרָתוֹ הַקְּדוּשָׁה, וְצָרִיךְ מְאֹד לְשִׁים לֵב לְשִׁקֵּל בְּפֶלֶס מָה הוּא יָכוֹל וּמָה אֵינוֹ יָכוֹל.

וּכְבָר הָרַב הַקְּדוֹשׁ, הָרַבִּי ר' אֱלִימֶלֶךְ מְלִיזְעֵנְסֵק זי"ע הַזְּהִיר שְׂאֵין לְהַתְּעַנּוֹת בְּדוֹרוֹת הַחֲלוּשִׁים שְׂלָנוּ. פַּעַם כְּשֶׁהָיוּ שׁוֹבְרִים אֶת הַגּוֹף הַנְּשָׁמָה הִיָּתָה מְאִירָה, וְהַיּוֹם כְּשֶׁשׁוֹבְרִים אֶת הַגּוֹף הַנְּשָׁמָה נִחְלָשַׁת יוֹתֵר.

וְגַם יֵשׁ בְּזֶה עֲנִיָּן שֶׁל (דְּבָרִים יז, יא): "לֹא תִסּוּר מִן הַדְּבָר אֲשֶׁר יִגִּידוּ לְךָ יְמִין וּשְׂמָאל", וְעֲלֵינוּ לְשִׁמֵּעַ בְּקוֹל חֲכָמֵי דוֹרְנוֹ, וּבִדְבָרֵי אִם נִתְנַהֵג לְפִי הַדְּרָכָתֶם, נִזְכֶּה לְתַקּוּנֵים שְׂזָכּוּ בְּדוֹרוֹת הַקּוֹדְמִים עַל יְדֵי תְּעַנּוּיֹת, וְהַגֵּר"א זי"ע אָמַר, שְׂלִסְגַּף אֶת עֲצָמוֹ בְּרִסְן פִּיו וּבְתַאֲוֹתָיו. חָשׁוּב יוֹתֵר מְכַל הַתְּעַנּוּיֹת.

בְּכִיָּה עַל הַחֲטָא מִחֲמַת שְׂמִיחָת הַתְּקָרְבוֹת

יֵשׁ לְדַעַת עַד כְּמָה הַחֲטָא גוֹרֵם כְּשֶׁאֵינוֹ עוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה כְּרָאוּי, הָעוֹוֹן חֲקוּק בְּעֲצָמוֹתָיו, וְזֶה כָּל כֵּן קָשָׁה! (ישַׁעְיָה נד, ז): "כְּרָגַע קִטָּן עֲזָבְתִּיךָ". רוֹצֵה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְזַכּוֹת אֶת הַיְהוּדִי בְּמִתְנַוֹת, בְּהַאֲרֹת וּבְהַתְּחַזְּקוּת, וּבְגִלְלַת הַחֲטָא הוּא מִפְּסִיד, וְאִי אֲפָשֶׁר לְתַאֵר לְמָה הָיָה זוֹכָה אִם לֹא הָיָה חוֹטָא.

פְּרָשׁוֹת וַיְחִי

קרא לשנים עשר בניו. אמר להם, שמעו אל ישראל שבשמים אביכם (ובמפרש: הקדוש ברוך הוא שפך שמו, כמו שכתוב (בראשית לג, כ): "ויקרא לו אל אלהי ישראל"), שמא יש בלבבכם מחלוקת על הקדוש ברוך הוא? אמרו לו (דברים ו) שמע ישראל אבינו, כשם שאין בלבך מחלוקת על הקדוש ברוך הוא, כך אין בלבנו מחלוקת, אלא ה' אלהינו ה' אחד, אף הוא פרש בשפתיו ואמר, ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד.

וכשאדם קורא פסוק: "שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד" בבקר ובערב, עליו להתחזק מאד באמונה, ולידע אשר נשמת יעקב אבינו משתתפת ומתלווה אליו.

יש שש תבות בפסוק זה שהוא הקדמת פרשת 'ואהבת', שבה מ"ב תבות כנגד מ"ב ערי מקלט, אבל יש שש ערי מקלט עקריים כנגד הפסוק: "שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד". והיא כנגד התחלת השוכבי"ם שהיא מצות אהבת ה' שהיא תמידית משש מצוות תמידיות (באור הלכה סי' א), ולכל יום יש השפעה חדשה מיחדת - "אשר אנכי מצוך היום", כי ביום הזה נשפע שפע של אהבת ה' חדש.

מובא בספר 'חרדים', שצריך לתפס בדבר מסים, הינו לאחז בענף מהעץ, כי אי אפשר לתפס את כל העץ, כי יכול, חס ושלום, לפל, אבל כשתופס חלק מהעץ - יכול לאחז בכלו.

ועקר ההתחזקות בשבוע הראשון, להרבות בדבורי אהבה להקדוש ברוך הוא, פי גופא בתי רישא גריר, ואין תקף חסידות בתחלתו, ולהיות מוסיף והולך ומן השמים יסיעוהו להתחזק בהמשך ימי השוכבי"ם.

וישמע ה' את קלנו", כך גם הגאולה העתידה תהיה על ידי תפלה.

וזה שיק אצל כל אחד בפרטות, בכל דור חייב אדם לראות עצמו כאלו הוא יצא ממצרים (פסחים קטז ע"ב), ומזכירים יציאת מצרים בכל יום, כי בכל יום יש יציאת מצרים פרטית, והיא על ידי כח התפלה.

אמר הקדוש ברוך הוא לישראל (שה"ש ב, יד): "השמיעני את קולך כי קולך ערב" - כלומר אף אם הקול הוא בבחינת ערבה בלי טעם וריח, כמו שהיו במצרים משקעים במ"ט שערי טמאה, אף על פי כן הקדוש ברוך הוא אומר: "השמיעני את קולך". וגם כל ירדתנו למצרים היתה כדי שנוזכר לצעקה אמיתית ממעמקי הלב להקדוש ברוך הוא, וכן בכל המצרים העוברים על האדם, הכל כדי שנוזכר להתקרב אליו בתפלה ודבקות.

ועלינו לדעת, שבכל שנה ימי השוכבי"ם שונים משל שנה שעברה. ואפשר להתעלות בכל שנה יותר ויותר, הקדוש ברוך הוא מכין לנו בכל שנה שערים לדבורים חדשים של תורה ותפלה.

ימים המסגלים לאהבה

יש זמני תשובה מראה ויש זמני תשובה מאהבה, ימי השוכבי"ם מיחדים לתשובה מאהבה שבה מתגלה האהבה העצומה בינינו לבין השם יתברך.

בפרשתנו נזכרת הסתלקות יעקב אבינו, עליו השלום, ובעת הסתלקות הצדיק נאספים כל הכחות, ומובא במדרש (ב"ר צח, ג): 'מפאן זכו ישראל לקריאת שמע, בשעה שהיה יעקב אבינו נפטר מן העולם,

פְּרָשׁוֹת וַיְחִי

וְאֵהָבָה שֶׁהִיא שְׁלֵמוֹת הַתְּשׁוּבָה מֵאֵהָבָה, שֶׁעַל יְדֵי זֶה נִתְקַיֵּם (מִיכָה ז', יט): "וַתִּשְׁלַיְךָ בְּמַצְלוֹת יָם כָּל חַטָּאתָם".

בְּשִׁמְכֻרְכִים בְּרַכַּת 'אַהֲבַת עוֹלָם אֵהָבְתָנוּ ה' אֱלֹהֵינוּ, צָרִיךְ לְהִתְעוֹרֵר מְאֹד לְהִרְגִישׁ אֵהָבָה זֹאת בְּכָל עֲצֻמוֹתָיו וְלִהְיוֹת מְלֵא מִמְּנָה. [מוֹבָא בְּסֵפֶר הַקְּדוּשׁ 'תּוֹלְדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף' (פְּרָשׁת וַאֲרָא א): 'שְׁמַעְתִּי בְּשֵׁם מוֹרֵי (מֶרֶן) הַבַּעַל שֵׁם טוֹב הַקְּדוּשׁ זִי"ע), מִה שֶׁנֶּאֱמַר לוֹ מִשְׁמִים טַעַם אַחֲוֵר בִּיאַת מְשִׁיחַ, שְׂאִין מֵאֲרִיכִין בְּאֵהָבָה רַבָּה].

וּמוֹבָא מֵהַבַּעַל הַתְּנִיָּא זִי"ע, שְׂאֵם מְקַיֵּם מִצְוֵה דְרַבְּנָן כְּדָבְעֵי, הִיא בְּחִינַת דְּאוּרִיתָא, כִּי עֲבוּדַת ה' הִיא מִצְוֵה דְּאוּרִיתָא, וְלִכְּן אִם זוֹכֵה לְאֵהָבָה וְדַבְּקוֹת הַשֵּׁם עַל יְדֵי בְּרָכָה, מְקַיֵּם בְּזֶה מִצְוֹת עֲשֵׂה שֶׁל "וּלְדַבְּקָהּ בּו", וְכֵן זוֹכֵה לְתְּשׁוּבָה.

בְּתַפְלוֹת אָנוּ מְזַכְּרִים 'אַבִּינוּ, "הַשִּׁיבֵנוּ אֲבִינוּ, סְלַח לָנוּ אֲבִינוּ", כְּדִי לְעוֹרֵר רַחֲמֵי אֱלֹהֵינוּ עַל הַבֵּן, זֶה סוּד הַתְּשׁוּבָה שֶׁהֵבֵן שָׁב אֶל אֲבִיו, וְהוּא מִתְּמַלֵּא רַחֲמִים עָלָיו.

הַתְּשׁוּבָה שֶׁל הַדּוֹרוֹת הַקּוֹדְמִים

תְּשׁוּבָה תְּלוּיָה בְּלֵב כְּדַכְתִּיב (שְׁעִיָּה ו', א): "וּלְכַבּוּ יְבִין וְשָׁב וּרְפָא לו", הַלֵּב מִתְּחַרֵּט וּמִתְעוֹרֵר לְתְּשׁוּבָה, וְאִי אֶפְשָׁר לְתַאֵר אִיךָ שֶׁבְּדוֹרוֹת שֶׁעָבְרוּ, הַלֵּב הִתְעוֹרֵר מְאֹד כְּאֶשֶׁר אַף הַזְּכִירוֹ אֶת עֲגִיבֵי שׁוֹכְבֵי"ם. וְהַמְעִיץ בְּסִפְרֵים הַקְּדוּשִׁים מְעִינֵי שׁוֹכְבֵי"ם נוֹכַח בְּרַבּוּי הַגְּעֻגוּעִים, הַכְּסוּפִים, הַהִתְעוֹרְרוֹת וְהַתְּחַרְטוֹת עַל כָּל פְּגָם וְדָבָר הַצָּרִיךְ תַּקּוּן, וּבְעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, בְּדוֹרְנוּ יֵרֵד הַדָּבָר הַזֶּה מְאֹד.

וּמוֹבָא בְּמִדְרָשׁ (ב"ר צו, א): 'וַיְחִי יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם' - לְמָה פְּרָשָׁה זֹאת סְתוּמָה

וְהֵימִים הָאֲחֵרוֹנִים הֵם כְּנֶגֶד "וּכְתַבְתָּם עַל מְזוֹזוֹת בֵּיתְךָ וּבְשַׁעְרֶיךָ" - סוּף פְּרָשַׁת 'וְאֵהָבְתָּ', הֵינּוּ שֶׁתְּהֵא חֲקוּקָה אֵהָבַת הַשֵּׁם בְּכָל שַׁעְרָיו, שַׁעְרֵי הַגּוֹף, שַׁעְרֵי הַלֵּב, שַׁעְרֵי הַעֵינַי, שַׁעְרֵי הַפֶּה, וְצָרִיךְ לְהִתְחַזֵּק אֲזַי בְּיִתְרָה כְּדִי לְהַשְׁאִיר אֶת כָּל הַשִּׁפְעַת שֶׁרַכַּשׁ לְמִשְׁפָּחָה כָּל הַשָּׁנָה הַבֹּאֵה.

וְזֶה הַתַּקּוּן לְעַבְדֵי שֶׁבְּפְרָשַׁת מְשֻׁפְּטִים, שֶׁקּוֹרְאִים בְּסִיּוּם הַשׁוֹכְבֵי"ם, הַמְרַמֵּז לְעַבְדֵי שְׂאוּהָב דְּבָרִים שְׁפָלִים, בְּבְחִינַת (שְׁמוֹת כ"א, ה): "אֵהָבְתִּי אֶת אֲדוֹנֵי אֶת אֲשֵׁתִי" וְכו', וְעַכְשָׁיו מְהַפֵּךְ אֶת כָּל הָאֵהָבוֹת הַזֵּרוֹת, כְּדִי לְ"אֵהָבָה אֶת ה' אֱלֹהֵיכֶם", כִּי כָּל תְּכָלִית הַתּוֹרָה וְתַרְגּוּם מִצְוֹתֶיהָ הִיא לְהַגִּיעַ לְאֵהָבָה וְדַבְּקוֹת בַּהֵשֵׁם יְתַבְרַךְ.

הַשֵּׁם מְקַבְּלָנוּ בְּתְּשׁוּבָה מֵאֵהָבָה

הַתְּשׁוּבָה הִיא רַק מֵאֵהָבַת ה' לָנוּ, כִּי מִצַּד הַשֶּׁכֶּל לֹא הִיְתָה שְׂיִכַת תְּשׁוּבָה, כְּמוֹ שֶׁאֶמְרֵנוּ (ירושלמי מִכּוֹת ד' ע"א): 'שְׂאֵלוּ לְחֻקְהָ, חוֹטֵא מַהוּ עֲנִשׁוֹ? אֶמְרֵנוּ לָהֶם (מִשְׁלֵי יג, כ"א): "חַטָּאִים תִּרְדֶּף רָעָה", שְׂאֵלוּ לְנִבְוָאָה: חוֹטֵא מַהוּ עֲנִשׁוֹ? אֶמְרֵנוּ לָהֶן (חִזְקִיאֵל יח, ד): "הַנֶּפֶשׁ הַחַטָּאָה הִיא תְּמוּת". שְׂאֵלוּ לְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא: חוֹטֵא מַהוּ עֲנִשׁוֹ? אֶמְרֵנוּ לָהֶן: יַעֲשֵׂה תְּשׁוּבָה וַיִּתְּכַפֵּר לוֹ.

נִמְצָא, שֶׁיְסוּד הַתְּשׁוּבָה הוּא אֵהָבָה בְּבְחִינַת (ש"ש ב, ד): "וְדַגְלוּ עָלַי אֵהָבָה" - 'וְדַלּוּ עָלַי אֵהָבָה' (ש"ש י"ד, א), שֶׁמְדַלְּגִים עַל הַסֵּדֶר, בְּסוּד "אֵהָבָה מְקַלְקֶלֶת אֶת הַשׁוֹרָה". וְזֶה "גְּדוּלָּה תְּשׁוּבָה שֶׁמְגִיעָה עַד כֶּסֶף הַכְּבוֹד", כִּי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא חוֹתֵר חֲתִירָה מִתַּחַת כֶּסֶף כְּבוֹדוֹ לְקַבֵּל שְׂבִים.

לְפַעֲמִים אָדָם זוֹכֵה שֶׁהַשֵּׁם יְתַבְרַךְ יוֹצִיאֵנו מֵעַל חֲלָלוֹ שֶׁל עוֹלָם, שְׁזָה "וַיִּמְיֵנוּ תַחְבֻּקֵנוּ" (ש"ש ב, ו) יִמִּין רוֹמֵז עַל חֶסֶד,

פְּרִשְׁת וַיְחִי

מאחר שגוף המלך בתוכם. וכן אם המלך מחבקו בזרועו גם שהיא מלבשת תוף מלבושיו כמו שכתוב: "וימינו תחבקני", שהיא התורה שנתנה מימין שהיא בחינת חסד ומים.

מְשַׁכְנֵי אַחֲרֵיךְ נְרוּצָה

וכיון שאנו יודעים מאהבתו תברך, עלינו לשמע בקול מאמר הנביא: "קחו עמכם דברים", לומר להקדוש ברוך הוא: אבא! אנחנו אוהבים אותך, אנו יודעים שאתה אוהבנו, קרבנו אליך, משכנו אחריך נרוצה.

איננו יכולים לתאר ולשער מעלת בר ישראל המכניס עצמו בתוף תבות התפלה, ואומר ברעותא דלבא: "אבינו אב הרחמן", שהוא קורא להשם יתברך: אבא, והוא מקשר מחו למה שמוציא מפיו. [מְרַנָּא הבעל שם טוב הקדוש ז"ע מפרש על הכתוב (בראשית ז, א): "בא אתה וכל ביתך אל התבה", כשאדם לומד תורה או מתפלל צריך להיות בבחינת, אתה וכל ביתך, כל ההרגשים והחושים, בבחינת "כל עצמותי תאמרנה" - אל התבה, לתבות התורה. כך צריך האדם להפגס אל תיבות התורה והתפלה]. וזה מה שכתבו הרבי ר' אלימלך מליזענסק, ועוד צדיקים ז"ע, שבודרנו צריך להתחזק באהבת השם יתברך.

לְחַנֵּךְ מִתוֹךְ אַהֲבָה

וכן חנוף הדורות צריך להתנהל באהבה. פעם, חנכו ילדים על ידי הפאות ויסורים, כפשוט הפסוק (משלי יג, כד): "חושף שבוטו שונא בנו", אבל היום הדרך היא לחנך מתוך אהבה ובלשון רכה, כפיפא דקרא "ואהבו שחרו מוסר", וכדברי הגאון רבי שלמה וולפא זצ"ל, בזמננו, כבר מגיל

מכל הפרשיות של תורה? אלא כיון שנפטר אבינו יעקב, התחיל שעבוד מצרים על ישראל, ונסתם לבם של ישראל מקשי השעבוד. ובגלותנו האחרונה, הלבבות נסתמו יותר ויותר, וקשה לנו להרגיש רגשי חרטה ותשובה.

אבל כבר ידוע מה שפוחב הרב הקדוש הרבי ר' אלימלך מליזענסק ז"ע ועוד צדיקים, שבגלות, עלינו לפעל באפן של "אם יבוא עשו אל המחנה האמת והקהו והיה המחנה הנשאר לפליטה" (בראשית לב, ט), הינו שאם יצר הרע והגלות כל כך טמטמו אותנו ואנו שקועים בהבלי העולם הזה, וכבר בא עשו - כח של הרשע והקהו במחנה האחד, שאפלו להתעורר ברגשי החרטה קשה לנו, על כל פנים - והיה המחנה הנשאר לפליטה, שהוא ינצל, אלו הדבורים שאפשר לדבר לפני אבינו שבשמים, שגזה עדין אפשר לזכות.

עלינו לדעת כי הקדוש ברוך הוא אוהב אותנו מאד, וכמוכא בזהר הקדוש (שמות ה' ע"ב): "אמר רבי יהודה, אלמלי הו' ידעין בני נשא רחמימותא דרחים קדשא בריך הוא לישראל, הו' שאגין ככפיריא למרדף אבתריה' [אם היו יודעים בני אדם את האהבה שאוהב הקדוש ברוך הוא את ישראל, היו שואגים ככפירי אריות לרדף אחריו], ומה שאיננו מרגישים אהבה זו, כי אנו אדוקים בחמר, אבל הנשמה בוערת ומפירה באהבתו תברך, אותנו.

ומוכא בתניא קדישא (ח"א פ"ד): 'אף שהתורה נתלבשה בדברים תחתונים גשמיים, הרי זה כמחבק את המלך, דרך משל, שאין הפרש במעלת התקרבותו ודבקותו במלך בין מחבקו כשהוא לבוש לבוש אחד, בין שהוא לבוש כמה לבושים,

פְּרָשׁוֹת וַיְחִי

אֶת נַפְשִׁי לִפְנֵי ה', וְכִשְׁמַתְחִיל לְעַסֵּק בְּתַפְלָה, מְקַבֵּל סִיעָתָא דְשְׂמִיָּא עֲצוּמָה בְּתַפְלָה וְזוֹכֵה לְדַבּוּרִים נִפְלְאִים וּמְאִירִים.

מוֹבָא מִהִמְגִיד הַקְדוּשָׁה, הָרַב הַקְדוּשָׁה, רַבֵּי יִשְׂרָאֵל מְקַאֲזִינִין זִי"ע, שְׁלֹפְעָמִים מְרַגְיֵשׁ שֶׁהַדְּבּוּר שְׁלוֹ עִם הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ הוּא חִיצוּנִי וְלֹא אִמְתִּי. אֲבָל הַרְגָּשָׁה זוֹ הִיא שְׁקֵרִית וּבָאָה מִהִיצָר הָרַע, הָאִמְתִּית הִיא שֶׁהַנְּשִׁמָּה בּוֹעֶרֶת מְאֹד, וְהִיא יוֹדַעַת שֶׁהוּא צָרִיף לְדַבֵּר עִם ה', וְאֶפְלוּ שְׂאִינוּ מְרַגְיֵשׁ שׁוֹם הַתְּעוֹרְרוֹת, הוּא מְחַמֵּת שֶׁהַנְּשִׁמָּה מְכוּסָה בְּכִסּוּיִים, לְכֵן אֵין לוֹ לְהִסְתַּפֵּל עַל מְנִיעוֹת כְּאֵלוֹ וּלְהִתְחַזֵּק לְדַבֵּר תָּמִיד אֶל הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ בְּכָל מַצָּב שִׁיְהִיָּה.

שׁוּבוּ בְּנִים שׁוֹבְבִים

רַמְזוֹ לְאַהֲבָה הַגְּדוּלָּה שֶׁמִתְגַּלֵּית בִּימֵי הַשׁוֹבְבִים הַקְדוּשִׁים, מוֹצְאִים אָנוּ בְּדַבְרֵי חַז"ל (חֲגִיגָה טו ע"א): 'יִצְתָּה בַת קוֹל וְאָמְרָה שׁוּבוּ בְּנִים שׁוֹבְבִים חוּץ מֵאַחֵר'; וְהִרְמְזוּ, שְׁצָרִיף לְנַצֵּל אֶת הַיָּמִים הַלְלוּ, לְשִׁמְעֵ אֶת הַקְּרִיאָה הַמְּהִדְהֶדֶת "שׁוּבוּ בְּנִים", גַּם מִי שֶׁהוּא בְּבַחֲיִנַת 'חוּץ' וְגַם מִי שֶׁהוּא בְּבַחֲיִנַת 'אַחֵר'.

וְזוֹ עֲבוֹדַת אֲהָרֹן הַכֹּהֵן, וְיִבְהַעֲלֵת אֲהָרֹן אֶת הַנְּגִרֹת בֵּין הָעֲרַבִּים" (שְׁמוֹת ל ח), כִּי אֲהָרֹן הָיָה מְטִיב נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, "בֵּין הָעֲרַבִּים" מְרַמְזוֹ עַל מַצָּב עֲרַבּוּב וּבְלָבוּל, וְאֲהָרֹן הַכֹּהֵן אִישׁ הַחֶסֶד גָּלָה לְכָל בַּר יִשְׂרָאֵל אֶת עֲצָם אַהֲבַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ לְכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל.

גַּם כְּשֶׁאָנוּ מְשַׁקְעִים בְּטָמְאָה - נִגְאָל

מוֹבָא בְּסִפְרֵי הַקְדוּשָׁה 'שְׁפַת אִמְתִּית', שְׁכַנְגָד כָּל חַג מְדְאֹרִיתָא, יֵשׁ מְדְרַבְנָן, כְּנִגְדַת חַג הַשְּׁבוּעוֹת יֵשׁ פּוּרִים, כְּמוֹ שְׂאִמְרוּ חַז"ל

אַרְבַּע הוּא נִקְרָא גְדוֹל שְׂאִסּוּר לְהַכּוֹת אוֹתוֹ, כְּמִבְּאָר בְּדַבְרֵי חַז"ל (מוֹעֵד קָטָן יז ע"א).

גְּאֵלַת מְצָרִים מֵאַהֲבָה

אַהֲבַת הַשֵּׁם לְעַמּוֹ נִתְגַּלְתָּה גַּם בְּמְצָרִים, כְּמוֹבָא בְּמִדְרָשׁ (שְׁמוֹר"ה, יח): 'הָיָה בְּיָדָם מְגִלּוֹת שֶׁהָיוּ מְשַׁתְּעִשְׁעִין בָּהֶם מִשְׁבַּת לְשַׁבַּת, לוֹמֵר שֶׁהַקְדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא גּוֹאֲלָן, לְפִי שֶׁהָיוּ נוֹחִין בְּשַׁבַּת. אָמַר לָהֶן פְּרַעֲה: "תִּכְבְּדִי הַעֲבָדָה עַל הָאֲנָשִׁים וַיַּעֲשׂוּ כֵּה וְאֵל יִשְׁעוּ" וְגו', אֵל יְהוּ מְשַׁתְּעִשְׁעִין וְאֵל יְהוּ נִפְיִשִׁין בְּיוֹם הַשַּׁבַּת'. עַד כָּאֵן. וּפְרַעֲה אָמַר כֵּן, כִּי זֶה הַפְּרִיעַ לוֹ, בְּיָדָעוּ שֶׁהַתְּחַזְקוֹת בְּאַהֲבַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ הִיא שְׁמַחֲזִיקָה אוֹתָם בְּקִשֵׁי הַשְּׁעִבוֹר.

הַקְדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא בְּאַהֲבַתוֹ מְאִיר לְכָל יְהוּדֵי וַיְהוּדֵי, וְכִשְׁהוּא קוֹרָא: "וְאַהֲבַתְךָ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ" וְכו' - לְדַעַת שֶׁכָּל יוֹם וְכָל רִגְעַ הוּא חֵלֵק מֵאַהֲבַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, וְכִשְׂאוֹמֵר "וְדַבַּרְתָּ בָּם" - לְדַבֵּר דְּבוּרֵי אַהֲבָה אֶל הַקְדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא.

דְּבוּר לְשׁוֹן הַנְּהִיגָה, כְּמוֹ 'דַּבֵּר אֶחָד לְדוֹר וְלֹא שְׁנֵי דְבָרִים' (סְנֵהֲרִין ח' ע"א), וְכְמוֹ "יִדְבֵר עֲמִים תַּחֲתִינוּ" (תְּהִלִּים מז, ד), הֵינּוּ כְּשֶׂאֲדָם מְדַבֵּר דְּבוּרֵי אַהֲבָה אֶל הַקְדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא, הוּא כְּבִיכּוֹל מְבַקֵּשׁ הַנְּהִיגָה וְהַדְּרָכָה שְׁלוֹ יִתְבַּרְךָ, בְּאִמְרוֹ: "אֲבִי, מְלִכִי, אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁאַתָּה אוֹהֵבֵנִי, הַדְּרִיכֵנִי בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁאַתָּה רוֹצֵה שֶׁאֲנִי אֶעֱבֹד אוֹתְךָ, קְרִבֵּנִי וְהִרְחִיקֵנִי מִכָּל מִינֵי הַבְּלִיַם וְשִׁטְיוֹת וּמִכָּל מִינֵי מַעֲשִׂים שֶׁהֵם הַפֶּן רְצוּנֶךָ הַקְדוּשָׁה..."

וְאַשְׁפֹּף אֶת נַפְשִׁי

כְּשֶׂאֲדָם מְדַבֵּר צָרִיף לְשַׁפֹּף נַפְשׁוֹ לְשֵׁם יִתְבַּרְךָ, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (ש"א א, ט): "וְאַשְׁפֹּף

פְּרִשְׁת וַיְחִי

יחד מארבע כנפות הארץ, שכל הטפות שנאבדו יחזרו למקומם בקדשה, עין שם. כי באבדנו נפסדו כחות שמסיעים אותנו בקדשה, ובבקשתנו, במיוחד בימי השוכבי"ם, אנו זוכים לסיוע עצום להתחזק בעבודת השם].

וכן בקשת שועתנו קבל ושמע צעקתנו יודע תעלומות' - כי רק הוא יתברך יודע תעלומות לב, עד כמה אנו רוצים להתקרב אליו. ואף שאיננו מרגישים שהבקשה מעמק הלב, כבר כתב בספר הקדוש 'שפת אמת', וזו לשונו (שמות תר"מ): 'יודע אלקים, שגם הם בעצמם לא יכלו להוציא מחשבתן מפח אל הפעל, שיש מחשבה שלא נגמרה עדין, שגם האדם עצמו אין מבינה זולת הבורא יתברך אשר הוא בוחן לבות וכליות, כמו שאמרנו חז"ל: 'עד שלא נוצרה המחשבה בלבבו כו', עין שם. כי החשף יכסה ארץ. לכן אף שהיו לבות בני ישראל טובים, לא היו יכולים לברר אצלם פנימיותם; עד כאן לשונו.

מושל לאהבת ה' מאהבת בנים

מובא בספר הקדוש 'באר מים חיים', שהצדיקים בטלו מעצמם כל אהבות עולם הזה, חוץ מאהבת ילדיהם, כי על ידי הרגשת אהבה זו, יוכלו להבין אהבת ה' לישראל, וכו' תחזקו במצות אהבת השם, כמו שמובא בגמרא (ברכות ג' ע"א): מה לו לאב שהגלה את בניו, כמה צער יש לאב, כפיכול, שהבנים מתרחקים.

כל אב אוהב להנכח באהבת בנו אותו ובחפצו בקרבתו, אפלו בן שנכשל, ואומר: 'אבא! אמנם התרחקתי, נכשלתי עם חברים לא טובים, אבל אתה יודע שאני באמת רוצה לעשות את רצונך, ואני רוצה להיות טוב - עזר לי'. גם אבא גשמי המקבל

(שבת פח ע"א): 'הדור קבלוה בימי אחרשוש', כנגד שמונת ימי חג הסוכות יש שמונת ימי חנכה. וכנגד חג הפסח יש יום טוב שאנו מצפים לו, בזמן הגאולה העתידה, במהרה בימינו.

כשבושר ה' למשה על גאולת מצרים כתיב (שמות ג, יד): 'ויאמר אלהים אל משה אהיה אשר אהיה, ויאמר כה תאמר לבני ישראל אהיה שלחני אליכם', אהיה בגימטריא כ"א, אלו ימי בין המצרים, שיתהפכו לימי הגאולה, על הכתוב (בראשית א, ב): 'ורוח אלקים מרחפת על פני המים' דרשו חז"ל - זה רוחו של מלך המשיח (בר"ב, ה), ואנו כבר נמצאים בעקבתא דמשיחא.

מובא במדרש (מכילתא בשלח ו): 'היו מלאכי השרת תמהים לומר: בני אדם עובדים עבודה זרה מהלכין בים בפישה בתוף הים? והקדוש ברוך הוא הראה שאפלו כשישראל שמשקעים במ"ט שערי טמאה הקדוש ברוך הוא גאלם, כך גם יהיה עמנו, שאפלו כשנראה בחיצוניות שהננו כה מבלבלים ומשקעים במ"ט שערי טמאה, רחמנא ליצלן, [כמו שכותב האור החיים הקדוש] אף על פי כן, נזכה להגאול.

בפנימיות הלב אנו טובים

זאת בקשתנו בתפלת "אנא בכח" שהם כנגד מ"ב ימים הללו, "גדלת מינד", זמין מרמז על אהבת ה' אותנו, "תתיר צרורה" - הפונה לשכינה הקדושה, גאל נא אותנו. "תתיר צרורה", להתיר חלקי הנפש שנאבדו על ידי טפות קרי שיצאו לבטלה.

[מובא מרבנו האר"י (פרי עין חיים שער העמידה פ"ט) לבקש בעת אמירת וקבצנו

פְּרָשׁוֹת וַיְחִי

להקדוש ברוך הוא שאנו דלים ורשים, ומבקשים: עזר לנו, יש לנו עניות בגשמיות וברוחניות, "מהר יקדמונו רחמיך כי דלנו מאד" (תהלים עט, ח).

וזה מרמז בפסוק (תהלים קב, א): "תפלה לעני כי יעטף ולפני ה' ישפך שיחו", וידוע מה שמוכא בזהר הקדוש (פרשת בלק דף קצה ע"א) על כח תפלת העני, שהיא משבחת מכל התפלות דעלמא, והעני עושה עטוף לכל התפלות.

וכשאדם מגלה להקדוש ברוך הוא עמק עניותו בהרחבה ובפרוט - עולה לו במקום תענית, כי הלא מהי תענית? תענית היא קרנן! מלשון התקרבות לה', והנה פתיב (תהלים קמה): "קרוב ה' לכל קראיו לכל אשר יקראהו באמת". כשאדם מדבר אל בורא עולם הוא קרוב אליו, פדכתיב (דברים ד, ז): "כי מי גוי גדול אשר לו אלהים קרבים אליו כה' אלהינו בכל קראנו אליו". וזה "קחו עמכם דברים", כח אחד נפלא שאפשר לאחז בו בדורנו, שאינו מחליש את הגוף, ואין גורם לכעס.

והזמן גרמא להרבות בדבורי קדשה ואהבה להשם יתברך, אנו רוצים להשכים כרצונו יתברך, רוצים לראות רק טוב כלפי כל אדם, ולקבלו בסבר פנים יפות, ללמד תורה כרצונו יתברך, ולהיות טובים בכל פרטי תרני"ג המצוות כרצונו יתברך, וכשאדם מדבר דבורים אלו שובר כל המחצות.

הנהגת החפץ חיים בשיחה בינו לבין קונו

מספרים, שהחפץ חיים זי"ע, לעת זקנותו, היו לו זמנים קבועים לדבר אל הקדוש ברוך הוא במשך שעות ויחצי עד

מכתב מבנו עם דבורים כאלו מתקרב לבכם מאד, על אחת כמה וכמה, אנו, שאנו בניס לאבינו שבשמים, כשאנו מדברים כף, זה שובר את כל המחצות.

וצריך לזכור, כי בימים הללו אנו מסגלים לדבר דבורי אהבה, וזה רק משל קטן - כמה הקדוש ברוך הוא אוהב אותנו, כמו שכתוב בנביא (ירמיה לא, יט): "הבן יקר לי אפרים אם ילד שעשעים כי מדי דברי בו זכר אזכרנו עוד על פן המו מעי לו רחם ארחמנו נאם ה'".

מוכא בגמרא (שבת לא ע"א): 'דעלף סני לחברך לא תעביד', ומפרש רש"י: "רעך ורע אביך אל תעזב" (משלי כז, י) זה הקדוש ברוך הוא, אל תעבר על דבריו שהרי עליך שנאווי שיעבר חברך על דבריה. הינו שמצות 'ואהבת לרעך כמוך', היא מחיבת אותנו גם ביחס להקדוש ברוך הוא, המתחנן אלינו - "אל תעזבו את אהבתי".

התפלין שאנו מניחים מחזקות אותנו באהבת ה', כי בתפלין שלנו כתוב (דברים ו, ה): "ואהבת את ה' אלקיך", ובתפלין דמרי עלמא כתוב: "מי כעמך כישראל גוי אחד בארץ" (ברכות ו' ע"א). כלומר, שהתפלין מורות על הקשר שבינינו לבין ידיד נפש אב הרחמן.

הדבורים של ימי השובבי"ם

בימים אלו עלינו לבקש: "רבנו של עולם! רצונו לשמר על עינינו כרצונך יתברך, 'זוכרי קדשתך', שנהיה נקיים וטהורים לגמרי בכל אברינו, ובזכות ימים אלו תמשך טהרה לכל השנה".

איננו יכולים להשיג עד כמה גדולה מעלת הדבורים האלו, כשאנו מגלים

פְּרָשׁוֹת וַיְחִי

בְּמָה יָמִים, אִם תִּלְמִיד חָכֵם הוּא וְתוֹרָתוֹ אוֹמְנָתוֹ, אֶפְלוּ בְּזִמְנֵי הַזֶּה, לֹא יִסְגֹּף עֲצָמוֹ כָּל כֶּף, רַק שְׂיָשׁוּב לִפְנֵי ה' בְּלֵב שָׁלֵם וַיִּכְבֶּה מִקִּירוֹת הַלֵּב וַיִּלְמַד יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר הָיָה רָגִיל, כִּי הַתּוֹרָה הִיא מְקוּנָה טְהוֹרָה וְנִמְשָׁל לְאֵשׁ, וְכָל אֲשֶׁר יָבֹא בָּאֵשׁ, בָּאֵשׁ יֹבֵא וְטָהַר, וַיִּמְעַט מִכָּל הַתַּעֲנוּגִים וַיֵּאכֵל רַק כֶּדֶי קִיּוֹם גּוֹפּוֹ שְׁלֵא יִחַלֵּשׁ כֶּדֶי שְׂיִהְיֶה לוֹ כַח לְעִבּוּדַת ה', וְלֹא יִלָּךְ לְשׁוּם סַעֲדָה, וְכָל שָׁפֵן לְסַעֲדַת מְרֻעוֹת, וַיִּשְׁמַר שֶׁבֶת בְּכָל פְּרֻטְיָהּ וְדִקְדוּקֶיהָ, וְאִם אֶפְשָׁר יִתְעַנֶּה עַל כָּל פָּנִים בְּכָל שָׁבוּעַ יוֹם אֶחָד אוֹ עַל כָּל פָּנִים כָּל יוֹם שְׁנַי וְחִמִּישֵׁי וְשְׁנַי עַד חֲצוֹת, וְהַעֲקָר הַבְּכִיָּה וְהַיְדוּדִי וְהַגְּדָרִים שְׁלֵא יַעֲשֶׂה זֹאת לְעוֹלָם, וְד' יִרְאֶה לְלֵבָב; עַד כָּאֵן לְשׁוֹנוֹ.

הַשׁוֹנֵא הַגְּדוֹל לְאָדָם

כְּשֶׁמְדַבֵּר אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יִפְרֹשׁ שִׁיחָתוֹ, 'הָרִי אֶתְּהָ יוֹדַע אֶת כַּח יִצְרַר הָרַע', וְכִמּוֹ שְׁאֵנוּ אוֹמְרִים בְּתַפְלָה "כִּי הוּא יָדַע יִצְרָנוּ", וְכִמּוֹכָא בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשׁ 'חֻבּוֹת הַלְּכָבוֹת' (שַׁעַר יְחִיד הַמַּעֲשֶׂה פֶּרֶק ה'): 'בֵּן אָדָם! רְאוּי לָךְ לְדַעַת, כִּי הַשׁוֹנֵא הַגְּדוֹל שְׂיִשׁ לָךְ בְּעוֹלָם הוּא יִצְרָךְ וְכוּ', וְאֶתְּהָ יִשֵּׁן לוֹ וְהוּא עוֹר לָךְ, וְאֶתְּהָ מִתְעַלֵּם מִמֶּנּוּ וְהוּא אֵינוֹ מִתְעַלֵּם מִמֶּךָ. וְכִמּוֹכָא בְּגִמְרָא (ב"ב טז ע"א): 'יִוֹרֵד וּמִתְעַזָּה וְעוֹלָה וּמִרְגִּיזוֹ נוֹטֵל רְשׁוֹת וְנוֹטֵל נְשָׁמָה'.

הָאוֹיֵב הַזֶּה רוֹצֵה לְחַטֹּף מֵאֶתְּנוּ כָּל טוֹבָה, לְגוֹל מִמֶּנּוּ אֶת הָעוֹלָם הַבָּא וְהָעוֹלָם הַזֶּה גַּם יְחַד, כְּשֶׁאָדָם אוֹמֵר "רְאֵה נָא בְּעֵינַיִנוּ", רְאֵה אֶת הָעֵנִיּוֹת שֶׁלָּנוּ, "וְרִיבָה רִיבָנוּ" מִהִיצָר הָרַע. וְכֵן כְּשֶׁאוֹמְרִים בְּבִרְכוֹת הַשְּׁחַר: 'וְכַף אֶת יִצְרָנוּ לְהַשְׁתַּעֲבֵד לָךְ, וְאֵל יִשְׁלַט בְּנוֹ יִצְרַר הָרַע', וּבְתַבּוֹת אֵלוֹ צְרִיף לְכוּן מֵאֵד. וְאִם אֵינוֹ זוֹכֵה לָזֶה תְּמִיד, לְכָל הַפְּחוֹת

אַרְבַּע שָׁעוֹת לְיוֹם... וְהִגֵּם שְׁהֵיָה זְהִיר מְאֹד, בְּשִׁמִּירַת הַזִּמְן, וְהֵיָה כָּל כֶּף מְדַקְדָּק בְּזֶה, וּבְחֻשְׁבוֹן הַנֶּפֶשׁ הַנּוֹרָא שֶׁלוֹ הָיָה מְרַגֵּשׁ אֶפְלוּ אִם נִחְסְרוּ לוֹ דְּקוֹת סְפוּרוֹת... אֲבָל בְּשִׁבִיל לְדַבֵּר עִם הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא - הָיָה מְסֻגָּל לְדַבֵּר שָׁעוֹת כֹּה רַבּוֹת!

עֲלִינוּ לְהַשְׁתַּדֵּל שֶׁתִּהְיֶה לָנוּ אַחִיזָה, בְּבַחֲנֵינָה 'מֵתִי יִגִּיעוּ מַעֲשֵׂי', אִף נִגִּיעָה כְּלִשְׁהִי... לְעִבּוּדָה קְדוּשָׁה זוֹ שֶׁל דְּבוּרִים אֶל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֶפְלוּ זִמְנֵי מַעֲט, הֵן בְּאַחַת מִשְׁלֵשׁ הַתְּפִלוֹת הַקְּבוּעוֹת, וְהֵן שְׂיִיחָד לְעֲצָמוֹ זִמְנֵי לְהַתְּפַלֵּל וּלְפָרֵשׁ כָּל שִׁיחָתוֹ בְּלִשׁוֹנוֹ, וּבְאַמִּירַת תְּהִלִּים וְכוּ', אֲשֶׁר בִּימֵי הַשׁוֹבְבִים מְסֻגָּל מְאֹד לְתַשׁוּבָה (לְקוּטִי מוֹהֲרָן ח"ב סִימָן עג).

מִי שֶׁתּוֹרָתוֹ אוֹמְנָתוֹ לֹא יִתְעַנֶּה

בְּבִאוּר הַלֵּכָה (סִימָן תַּקְע"א), מְבִיא אֶת דְּבָרֵי הַשֵּׁל"ה הַקְּדוּשׁ (מִסְכַּת יוֹמָא הַלְכוֹת תְּשׁוּבָה): 'מִצְאֵתִי בְּסִפְרֵי הַחֲרָדִים' (פֶּרֶק סה), וְזֶה לְשׁוֹנוֹ, 'מִצְאֵתִי בְּתוֹךְ סִפְרֵי הַמְּקַבֵּל הָאֱלֹהִי חֲסִידָא קְדִישָׁא הָרַב רַבִּי יִצְחָק לְוִרְיָא אֲשֶׁכְּנִיז וְל', בְּסִפְרֵי אֶחָד כְּתִיבַת יָד, כָּל מָה שֶׁתִּמְצָא בְּדְבָרֵי הָרִאשׁוֹנִים תּוֹכְחָה עַל עוֹן, סְגוּפִים וְכוּ', לֹא נִזְכְּרוּ אֲלָא לְמִי שְׂאִין עֲמָלוֹ בְּתוֹרָה. אֲבָל מִי שֶׁתּוֹרָתוֹ אוֹמְנָתוֹ, וַיִּוֹדַע דַּעַת וַיִּרְאֵת ה', זֹאת הִיא תַּקְנָתוֹ, לֹא יִחַלֵּשׁ וְלֹא יִתְבַטֵּל מִלְמוּדוֹ, אִף יוֹם אֶחָד מִן הַשָּׁבוּעַ יִתְרַחֵק מִבְּנֵי אָדָם וַיִּתְבַּדֵּד בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ, וַיִּקְשֹׁר מִחֻשְׁבָּתוֹ בּוֹ כְּאֵלוֹ כְּכֹר עוֹמֵד לְפָנָיו בְּיוֹם הַדִּין, וַיִּדְבֹר לְאֵל יִתְבָּרֵךְ רַבּוֹת, כְּאֲשֶׁר יִדְבֹר הָעֶבֶד אֶל רַבּוֹ וְהִבֵּן אֶל אָבִיו; עַד כָּאֵן לְשׁוֹנוֹ.

בְּבִאוּר הַלֵּכָה מְבִיא בְּשֵׁם הַ"חֲזִי אָדָם" וְזוֹ לְשׁוֹנוֹ: 'דְּאֶפְלוּ עַל עֲבֵרוֹת יְדוּעִים הַמְּבָאָר בְּרוּקֵחַ שְׁצָרִיף לְהַתְּעַנּוֹת לְכַפְרָה

פְּרָשׁוֹת וַיְהִי

בוכה עליהם בכל יום הוא מי שאי אפשר לו לעסק בתורה ועוסק, כי הקדוש ברוך הוא יודע את כחו העצום של יצרנו הרע, שבבחינות מסימות, נראה שלכאורה, אי אפשר לנו לעסק בתורה, והקדוש ברוך הוא בוכה על זה.

ישראל אומרים קדוש, קדוש, קדוש

בין שאיננו יכולים לקיים בפעל את כל הסגופים שכתבו לנו הצדיקים ז"ע, אבל כשאדם מדבר להקדוש ברוך הוא ומגלה רצונו להיות קדוש וטהור ולהנצל מהיצר הקשה, פועל יותר מאשר בתעניות של הדורות שעברו.

ומוכא בספר היכלות (הוכא בטור או"ח סימן קכה): 'ברוכים אתם לה' שמים ויורדי מרכבה אם תאמרו ותגידו לבני מה שאני עושה, בשעה שמקדישין ואומרים קדוש, קדוש, קדוש, ולמדו אותם שיהיו עיניהם נשואים למרום לבית תפלתם ונושאים עצמם למעלה, כי אין לי הנאה בעולם כאותה שעה שעיניהם נשואות בעיני ועיני בעיניהם'.

ובאר בספר הקדוש 'שמח ישראל ועוד, שפשיהודי אומר קדוש, קדוש, קדוש זוכה לשלש קדשות הברית: ברית העין, ברית הלשון וברית המילה.

הקדוש ברוך הוא יודע ושומע צעקתנו מקירות הלב, כי הוא יודע תעלומות, כמו שאומרים 'אלהי נשמה שנתתי בי טהורה היא, ואנחנו רוצים שהיא תהיה טהורה, זה הזמן שעלינו לפרט להקדוש ברוך הוא, עזר לנו להשמר בטהרה, קרבנו, והצילנו מהיצר הרע, טהרנו כמו שכתוב (תהלים נא, ד): 'הרב כבסני מעוני ומחטאתי טהרני'.

אחת לשבוע, או בשבת קדש להרבות בתחנונים על דבר זה.

קשי היצר הרע

מוכא בגמרא (ברכות לב ע"א) אמר רבי חמא ברבי חנינא אלמלא שלש מקראות הללו נתמוטטו רגליהם של שונאי ישראל, חד דכתיב (מיקה ד, ו): 'ואשר הרעתי', וחד דכתיב (ירמיה יח, ו): 'הנה כחמר ביד היוצר פן אתם בידי בית ישראל', וחד דכתיב (יחזקאל לו, כו): 'והסרתי את לב האבן מבשרכם ונתתי לכם לב בשר'. ופרש רש"י, אלמלא שלש מקראות הללו - שמעידין שיש ביד הקדוש ברוך הוא לתקן יצרנו, ולהסיר יצר הרע ממנו, נתמוטטו רגלינו במשפט, אבל עכשו יש לנו פתחון פה - שהוא גרם לנו שברא יצר הרע.

מוכא בגמרא (ספ"ה נב ע"א): 'דרש רבי יהודה, לעתיד לבוא מביאו הקדוש ברוך הוא ליצר הרע ושחטו בפני הצדיקים ובפני הרשעים. צדיקים נדמה להם כהר גבוה, ורשעים נדמה להם כחוט השערה, הללו בוכין והללו בוכין, צדיקים בוכין ואומרים: היאך יכלנו לכבש הר גבוה כזה? ורשעים בוכין ואומרים היאך לא יכלנו לכבש את חוט השערה הזה? ואף הקדוש ברוך הוא תמה עמם, שנאמר (זכריה ח, ו): 'כה אמר ה' צבאות כי יפלא בעיני שארית העם הזה בימים ההם גם בעיני יפלא'.

ליצר הרע יש כח עצום, וצריך רק לפרט לבורא עולם, ולומר: הקימו והצילנו מנפילת היצר הרע! ואמרו בגמרא (חגיגה ה' ע"ב) שאחד מאלו שהקדוש ברוך הוא

יכול כמוני - בניחותא

במדבר (ויק"ר כד, ט): "קדשים תהיו" - יכול כמוני? תלמוד לומר: "כי קדוש אני ה' אלקיכם". הרב הקדוש, רבי ישראל מרוזין זי"ע, פרש, קדשים תהיו יכול כמוני, בניחותא, הינו יכול האדם להיות כמוני כפיכול, על פי מאמר חז"ל (כ"ב עה ע"א) עתידין צדיקים שאומרים לפניהם קדוש, ומפרש, איך יאמרו? תלמוד לומר, הינו שתלמד את עצמך לומר תמיד "כי קדוש אני", ואם כה תאמר תמיד, אזי אם יבוא היצר להסיתך לחטא, חס ושלום, תאמר לו: היאך אחטא? הלא קדוש אני ולא נאה לי לחטא, ואם יבוא היצר טוב להסיתך לעשות מצוה, תאמר, מכרח אני לעשות, כי קדוש אני ולי נאה לעשות המצוה (עירין קדישין השלם ח"א עמ' קעז בשם 'אמרי יהודה' בראשית עמ' ד).

(א): 'כל המרבה להתודות ומאריך בענין זה הרי זה משבח'.

בשנכנסים לימי השוכבי"ם, צריך לזכור כי יצר הרע רודף אחר האדם שלא יזכה לדבר אל הקדוש ברוך הוא. כמו פרעה שאמר (שמות ה, ט): "תכבד העבדה על האנשים ואל ישעו בדברי שקר", ומסיף עוד עבודה, אפלו עבודת השם, ואומר לו: התעסק בזה, או בזה, רק לא לאחז בדברים שבאמת אפשר לזכות על ידם.

גם תפלה קצרה חשובה, ואנשים כמונו שאיננו יכולים להתרכז הרבה ולהאריך בתפלות, עלינו להרגיל את עצמנו במשפטים קצרים, כמו ההולך בדרך שמתפלל תפלה קצרה, גם אנו ההולכים בגלות מתפללים תפלה קצרה, כגון לומר: "משכני אחריו נרוצה", "משך עבדך אל רצונך", וכיוצא באלו.

התפלה והודוי חלק עקרי מהתשובה

ימי השוכבי"ם הם ימי תשובה שאפשר להטהר לגמרי ולהתקרב אל הקדוש ברוך הוא, ואם לא עכשו אימתי? ובפרט כשאדם מתעורר לדבר דבורים רבים מתוך תשובה מאהבה, אפלו רק לומר - אנחנו רוצים לעשות תשובה כראוי!

וזה כח נפלא, שגם כשלא מרגישים בדם, האמת האמתית היא שנפש ישראל צמאה להקדוש ברוך הוא, כמו שאומרים בתפלה: "כי לישועתך קוינו וצפינו כל היום", אנשי פנסת הגדולה תקנו לכל אחד מאתנו, לומר: 'כל היום', ואף שלכאורה נראה שאינו מצפה כל היום, וכל היום שקוע בהבלי העולם הזה, ואיך יאמר שהוא מצפה כל היום? אבל זו האמת!

קחו עמכם דברים של תורה

ענין נוסף מרמז בפסוק: "קחו עמכם דברים" - דבור של תורה, ולכן צריך להתחזק בימים אלו מאד בלמוד תורה, שמאד מסגל בימים אלו, וזה עולה על כל התעניות, כדברי ספר אגלי טל הנזכרים, ועוד צדיקים, וכן כתב המשנה ברוחה,

לתשובה שלשה חלקים: עזיבת החטא, ודוי וקבלה על העתיד. אנחנו רוצים לעזוב את החטא - קשה לנו, רוצים להתודות כרצונו יתברך - קשה לנו, רוצים לקבל על העתיד - קשה לנו.

ועל אלו אנו מבקשים: תן לנו... הדרך אותנו, זכנו רק לדבר, לקיים "קחו עמכם דברים", הלא זה מה שאתה מבקש - דברים, וכמוכא ברמב"ם (הלכות תשובה א,

פְּרָשׁוֹת וַיְחִי

על עצמו תענית כזו, ולבסוף גם אינו לומד - העקר ללמד ביגיעה].

כי רק התורה הקדושה שנלמדת ברציפות מטרת את הנפש, כמה שכל אחד יכול לפי חלקו, וזה שלא הרגל בלמוד עליו להוסיף עוד חצי שעה, אפלו פעם בשבוע, ואחר כך? הנה מוסיף והולך. העקר להשתדל שתהיה התורה רצופה, בבחינת "רצפת אש", והרי ידוע מה שאמרו (חגיגה יב ע"ב): 'כל העוסק בדברי תורה ופוסק ועוסק בדברי שיחה מאכילין אותו גחלי רתמים שנאמר הקוטפים מלוח עלי שיח'.

ולצערנו, מצא היצר עצה איך לקלקל את רציפות הלמוד על ידי טלפונים ניידים שמביאים עמם האנשים לבתי כנסיות ולבתי מדרשות ומפריעים באמצע הלמוד והתפלה. ויש לזכור, שזה נוגע לאסורי תורה, וכאזכרת חז"ל הנ"ל, כי כשאדם לומד את התורה הקדושה הוא בבחינת 'אש מקיפה אותו', וכנמצא במעמד הר סיני, ואיך יתן שיפריעוהו?

התקשרות לצדיקים שלומד תורתם

מוכא בשם מרן הבעל שם טוב הקדוש זי"ע, שכשמזכירים את שמות הצדיקים בעת הלמוד, נשמתם מתגלה ללומד. ומוכא בספר הקדוש 'לקוטי מוהר"ן' (ח"א סימן יב): 'אפלו צדיקים שפבר הלכו לעולמם, וכשאנו לומדין תורתיהן, על ידי זה נתדבק רוחם ברוחנו, כמו שאמרו חכמינו, זכרונם לברכה (יבמות צז): 'שפתותיהם דוכבות בקבר'; הינו פשלומד גמרא ומזכיר את אביי, אזי נשמת אביי משתתפת אתו, וכשמזכיר את רבא נשמת רבא משתתפת עמו, וכן על זה הדרך בכל ספר של כל צדיק ומחבר, וצריך

ובפרט שכיום יש אפשרות נפלאה להיות שקוע בתורה.

מוכא במדרש (ויקרא רבה כה, א): 'אם נכשל אדם בעברה חייב מיתה בידי שמים, מה יעשה ויחיה? אם היה למוד לקרות דף אחד קורא שני דפים. ואם היה למוד לשנות פרק אחד ישנה שני פרקים. ולכאורה יפלא, שהלא לכל אחד יש את חלקו בתורה, ומה שיהי להכפיל?

והענין הוא, שכשאדם זוכה לתשובה נותנים לו השפעה מן השמים, שזוכה להכפיל את יכלתו להשיג בתורה ובעבודת השם, ולא רק שמתקן את העבר אלא שמתקן גם את העתיד, כמו שפרש בספר הקדוש 'שפת אמת' (לקוטים פרשת בא): 'ומל ה' אלקיך את לבך ואת לבב זרעך' - 'שהיא הבטחה לצדיקים שיקח מהם היצר הרע'; כשאדם מסיר מעצמו כל מיני עולות וטמאות - זוכה גם על העתיד.

הלמוד ברציפות - תקון שובבי"ם

כשאדם משתדל ללמד יותר ברציפות זה תקון גדול, כל אחד לפי יכלתו, יש אדם שאצלו ללמד חצי שעה ברציפות - זה פלאי פלאות, ויש אחד שאצלו הוא כדבר פשוט.

מוכא בספר הקדוש 'יסוד העבודה' (ח"ג פ"ה את ח'): 'הקובע לו ללמד ערך חמש שעות בלא שום הפסק דבור בענין אחר, ובלא ענין טעימה בעלמא, ועל דרך תענית שעות, נראה לי שדבר זה הוא ענין נפלא המועיל, ומזכר, ומכפר, ומביא אותו אדם לתשובה וכפרה מעלה; עד כאן לשון קדשו. ונהעקר להזהר אז, שיהיה לומד בהתמדה, ולא פעצת היצר שנותר לו לקבל

פְּרָשׁוֹת וַיְחִי

מְכַשִּׁירוֹ לְהִיּוֹת צְדִיק יִשְׂרָאֵל וְנִאֲמָן (אבות ו, א), וְכִמּוֹ בְּהַכְשֵׁרֶת כָּלִים, שְׁמִפְּלִיטִים הַחוּצָה אֶת כָּל הַבְּלִיעוֹת, כֶּף כָּל מֵאֵמֶר חַז"ל, מְסִיר כָּל מִינֵי בּוֹץ וְלִכְלוּף שְׁמִקְיָפִים אוֹתוֹ. זֶה לְבוֹן הַהֲלָכָה, מִמֶּשׁ כָּלבוֹן, כְּמוֹ שְׁעוֹשִׂים לְבוֹן לְכָלִי, כֶּף כְּשֶׁאֲדָם עוֹשֶׂה בְּרוּר הַלְכָה - זֶה מְבַרֵר אוֹתוֹ.

וְאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (ספּה נב ע"א): 'אִם פָּגַע בְּךָ מְנוּל זֶה מְשַׁכְּהוּ לְבֵית הַמְּדַרְשׁ', אֵלּוֹ כַּחוֹת הַפֶּה הַטְּהָרָה, לֵב הָאֶבֶן, אֶבֶן רְאִשֵׁי תְבוֹת נִגְעֵי בְּנֵי אָדָם, צָרִיף לְהִיּוֹת שְׁקוּעַ בַּתּוֹרָה, וְהוּא זְמַן שֶׁאֶפְשֵׁר לְהַשִּׁיג בְּיוֹתֵר אֶת הַתּוֹרָה.

מוֹבָא בַּמְּדַרְשׁ (ב"ר מט, ד) מְנִין אֶתְּהָ אֹמֵר שְׁכָל מִי שֵׁישׁ לוֹ בֵּן יִגַּע בַּתּוֹרָה שֶׁהוּא מִתְמַלֵּא עָלָיו רַחֲמִים? תְּלַמּוּד לֹא מִשְׁכָּל (מְשָׁלִי כג, טו): "בְּנֵי אִם חָכָם לְכָף יִשְׁמַח לְבִי גַם אֲנִי". וְזֶה סוֹכֵב גַּם עַל אֲבִיו שֶׁבְּשִׁמְיָם, שְׁמִרְחָם עָלָיו בְּגִין עֶסְקוֹ בַּתּוֹרָה, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (שם י, יב): "עַל כָּל פְּשָׁעִים תִּכְסֶּה אֶתְּהָ".

יְהוּדֵי הַדְּבִיבּוֹק בַּתּוֹרָה מְשַׁתְּדֵל גַּם בְּהַכְנָה, כְּמוֹבָא בְּגִמְרָא תְּפִלַּת רַבִּי נְחוּנְיָא בֶּן הַקְּנָה, אֲבָל צָרִיף לְבַקֵּשׁ מִהַקְּדוּשׁ בְּרוּף הוּא וְלְהַתְּנִידוֹת לְפָנָיו: רַבּוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם! עֶזֶר לִי, חֲטָאֵתִי עֹוִיתִי פִּשְׁעֵתִי. וְכִשְׁאֲדָם מְכִין אֶת עֲצָמוֹ לְלַמּוּד הַתּוֹרָה, הַלְמוּד הוּא עֲנִין אַחֵר לְגִמְרֵי.

מְסַפְּרִים עַל הָרַב הַקְּדוּשׁ מְלַעֲלוֹב זי"ע שֶׁבָּא אֵלָיו חֲסִיד וּבְקָשׁ: 'סִתְּכַל נָא רַבּוֹנוֹ עַל מִצְחִי, וַיֹּאמֶר לִי מָה עָלַי לְתַקֵּן?! אָמַר לוֹ הַצְּדִיק: אֵינִי רוֹאֶה כְּלוּם... לְמַדְתָּ תּוֹרָה וְהִיא כְּסִתָּה אֶת הַכָּל, אֵיךְ אֲגַלְּהָ? זֶה הַכַּחַת הַעֲצוּם שֶׁל לַמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה.

לְסוֹכּוּם, בִּימֵי הַשׁוֹכְבִּי"ם עַל הָאֲדָם לְהִיּוֹת שְׁקוּעַ בְּעֲנִין הָאֶתְּהָ שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּף

שְׁבַעֲלֵ הַשְּׁמוּעָה יְהִיָּה עוֹמֵד כְּנִגְדּוֹ - כְּפִשׁוּטוֹ מִמֶּשׁ, וְאָדָם מְקַבֵּל כַּחוֹת אֲדִירִים עַל יְדֵי לַמּוּד הַתּוֹרָה.

וְזֶה הַזְמַן לְהִיּוֹת שְׁקוּעַ בַּדְּבָרִים הַלְלוֹ, אֵלּוֹ גְּדָרִים וְאֶפְנִים קָלִים לְזִכּוֹת לְתַשׁוּבָה, כִּי בַתּוֹרָה יֵשׁ אֶת כָּל הַקְּדוּשׁוֹת, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (בְּרִכּוֹת ח' ע"א): 'מִיּוֹם שֶׁחָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ אֵין לוֹ לְהַקְּדוּשׁ בְּרוּף הוּא בְּעוֹלָמוֹ אֶלָּא אַרְבַּע אֲמוֹת שֶׁל הַלְכָה בְּלִבְד', וְאָמְרוּ (מְנַחוֹת קי ע"א): 'אָמַר רִישׁ לְקִישׁ, מֵאִי דְכָתִיב (וַיִּקְרָא ז, לו): זֹאת הַתּוֹרָה לְעֹלָה לְמִנְחָה וְלַחֲטָאֵת', כָּל הַעוֹסֵק בַּתּוֹרָה כְּאֵלּוֹ הַקְּרִיב עוֹלָה מִנְחָה חֲטָאֵת וְאֶשֶׁם'. הַלּוֹמֵד תּוֹרָה נִמְצָא בְּבַחֲוִינַת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וַיְכּוֹל לְזִכּוֹת לְשִׁמְחָה וּדְבִקוֹת הַבוֹרָא.

אֵיךְ זוֹכִים אֶל אֶהֱבַת הַשֵּׁם?

הַזְכָּרְנוּ שֶׁהֵימִים הַלְלוֹ מְסַגְּלִים לְאֶהֱבַת הַשֵּׁם. כְּתִב בְּסִפְרֵי הַחֲנוּף (מִצְוָה תיח): 'לְשׁוֹן סִפְרִי, לְפִי שֶׁנִּאֲמַר "וְאֶהֱבַת", אֵינִי יוֹדֵעַ כִּיצַד אוֹהֵב אָדָם הַמְּקוּם? תְּלַמּוּד לֹא מִשְׁכָּל "וְהִיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אֲנִי מְצוּף הַיּוֹם עַל לְבָבְךָ", שֶׁמִּתּוֹךְ כֶּן אֶתְּהָ מְכִיר אֶת מִי שֶׁאָמַר וְהִיָּה הַעוֹלָם. כְּלוֹמֵר, שְׁעַם הַתְּבוֹנְנוֹת בַּתּוֹרָה תִּתְּשֵׁב הָאֶהֱבָה בְּלֵב בְּהַכְרַח. וְאָמְרוּ זְכוּרֵנָם לְכַרְכָּה, שְׁזֹאת הָאֶהֱבָה תְּחִיב הָאָדָם לְעוֹרֵר בְּנֵי אָדָם בְּאֶהֱבָתוֹ לְעַבְדוֹ, כְּמוֹ שְׁמִצִּינוּ בְּאַבְרָהָם, שְׂרַשׁ מִצְוָה זוֹ יְדוּעַ, שֶׁלֹּא יִקִּים הָאָדָם מְצוֹת הַשֵּׁם בְּרוּף הוּא יְפָה רַק בְּאֶהֱבָתוֹ אוֹתוֹ'.

לְהֵאֲמִין בְּקְדוּשַׁת הַתּוֹרָה

אָדָם צָרִיף לְהֵאֲמִין בְּקְדוּשַׁת הַתּוֹרָה, וְלֹא מְדַבֵּר רַק בַּתּוֹרָה שֶׁל הַדּוֹרוֹת הֶרְאִשׁוֹנִים, אֶלָּא גַּם בַּתּוֹרָה שֶׁלָּנוּ, בְּשַׁעֲהָ שֵׁישׁ לָנוּ, בְּדַקּוֹת שֵׁישׁ לָנוּ שֶׁאֲנוּ עוֹסְקִים בָּהֶן בַּתּוֹרָה, צָרִיף לְהֵאֲמִין שְׁכָל מֵאֵמֶר מִן הַתּוֹרָה

פְּרָשׁוֹת וַיְחִי

וְהָשֵׁם יִתְבָּרַךְ יְזַכֵּנוּ, שְׁעַל יְדֵי הַתְּפִלָּה
וְלִמּוּד הַתּוֹרָה נִזְכָּה לְהִיּוֹת כָּלִים לְקַבֵּל אֶת
כָּל הַשְּׂפָע שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹצֵה לְתַת
לָנוּ בִּימֵי הַשׁוֹכְבִּים הַלָּלוּ, וְנִזְכָּה לְקַבֵּל
אֶת פְּנֵי מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ בְּגֹאֲלָה הַשְּׁלֵמָה,
בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן.

הוּא אוֹהֵב אוֹתָנוּ, וְלִקְיָם "קָחוּ עִמָּכֶם
דְּבָרִים" בְּשִׁתֵּי בְּחִינּוֹת: לְהַרְבוֹת בְּתְפִלָּה
לְה' שְׂיַעֲזָרֵנוּ שְׁנִזְכָּה לְתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה
וְלִקְרָבָה אֵלָיו, וְלַעֲסֹק בְּתּוֹרַת הַקְּדוּשָׁה
כְּרָצוֹן הָשֵׁם יִתְבָּרַךְ, בְּהַכְנָה, בְּקִדּוּשָׁה,
בְּטְהָרָה וּבְרָצִיפוֹת.

בשורה טובה לאנשי התורה ולומדיה

בסיעתא דשמיא יצא לאור עולם סדרת הספרים

"אשיחה בהקיד"

על פרשיות השבוע באגדה

מתוך סדרת הספרים אשיחה בהקיד באגדה ובהלכה

מהרב אורן נזרית שליט"א

הספרים מעוטרים בהסכמת גדולי הדור שליט"א מלאים בהלכות בקניני תורה ובדרכים לעבודת ה' יתברך משולבים בסיפורים על גדולי ישראל ודרך עבודתם

וכעת מבקשים לזכות את הציבור הקדוש לסייע ולהיות שותף

להשלים את סדרת הספרים בהלכה לזיכוי הרבים וזכות לימוד התורה וזיכוי הרבים תגן בעדכם ניתן להקדיש פרשיות לברכה והצלחה ולעילוי נשמת וכיו"ב

052-7627127 אשדוד .ש.י.א

לקבלת גיליונות אלו חינם יש לשלוח בקשה למייל: toraoren@gmail.com